

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

Řešení úpadku dlužníka oddlužením podle novely provedené zákonem
č. 31/2019 Sb. v porovnání s předchozí právní úpravou zákona
č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení
(insolvenční zákon)

Štěpánka Lepší

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Štěpánka LEPŠÍ**
Osobní číslo: **R16M0147P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Řešení úpadku dlužníka oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb. v porovnání s předchozí právní úpravou zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)**
Zadávající katedra: **Katedra obchodního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Historický exkurz
3. Předpoklady oddlužení před a po novele provedené zákonem č. 31/2019 Sb.
4. Návrh na povolení oddlužení
5. Způsoby oddlužení
6. Oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty
7. Oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty
8. Zákonná kombinace
9. Skončení oddlužení
10. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Hášová, Moravec. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-715-6
- Kozák, J., Brož, J., Dadam, A. a kol. *Insolvenční zákon (č. 182/2006 Sb.). Komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-578-1
- Kozák, J., Čuján, R., Hašová, K., a kol. *Insolvenční řízení. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-295-7
- Maříková, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2019. ISBN 978-80-7380-766-5
- Richter, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání diplomové práce: **17. března 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. září 2020

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací na téma Řešení úpadku dlužníka oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb. v porovnání s předchozí právní úpravou zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.“

V Plzni březen 2021

Štěpánka Lepší

Poděkování

Tímto srdečně děkuji vedoucí diplomové práce JUDr. et Mgr. Silvii Anderlové za cenné rady a odborné vedení, které mi napomohly ke zpracování této práce.

Obsah

Úvod.....	10
1. Historický exkurz	12
1.1. Prapočátky oddlužení.....	12
1.2. Právní úprava v Českých zemích	13
1.3. Moderní právní úprava	14
1.4. Současná právní úprava a nejvýznamnější novely	15
1.4.1. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 294/2013 Sb. ...	16
1.4.2. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 64/2017 Sb.	17
1.4.3. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 31/2019 Sb.	19
2. Předpoklady oddlužení před a po novele provedené zákonem č. 31/2019 Sb.	20
2.1. Oddlužitelný subjekt	20
2.2. Ekonomická nabídka dlužníka	21
2.3. Poctivý záměr dlužníka	23
3. Návrh na povolení oddlužení.....	24
3.1. Osoby oprávněné podat insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení.....	24
3.2. Povinnost podat insolvenční návrh	26
3.3. Náležitosti návrhu na povolení oddlužení.....	26
3.4. Přílohy k návrhu na povolení oddlužení.....	30
3.5. Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení	31
4. Způsoby oddlužení	34
4.1. Volba způsobu oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019 Sb.	34
1.1.1. Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty.....	34
1.1.2. Oddlužení plněním splátkového kalendáře	35
1.1.3. Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části	36
4.2. Volba způsobu oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb.	36

5. Oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty ...	38
5.1. Průběh oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty	38
6. Oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty	40
6.1. Zpeněžení majetkové podstaty	40
6.1.1. Postavení zajištěného věřitele	41
6.1.2. Postavení nezajištěného věřitele	42
7. Zákonná kombinace	43
7.1. Zdroje plnění v zákonné kombinaci	43
7.2. Plnění splátkovým kalendářem	44
7.2.1. Postup při vyplácení splátek	45
7.2.2. Nižší splátky v oddlužení	46
7.3. Zpeněžení majetkové podstaty	47
7.3.1. Nadlimitní obydlí	47
7.3.2. Hyperocha	49
8. Skončení oddlužení	50
8.1. Zrušení schváleného oddlužení	50
8.1.1. Zrušení schváleného oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019 Sb.	51
8.1.2. Zrušení schváleného oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb....	52
8.2. Splnění oddlužení	52
8.2.1. Splnění oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019 Sb.	52
8.2.2. Splnění oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb.	53
8.2.2.1. Přerušování a prodloužení průběhu oddlužení	56
8.3. Osvobození od dluhů	57
8.4. Smrt dlužníka	59
9. Lex Covid	60
9.1. Lex Covid I	60

9.2. Lex Covid II.....	62
Závěr.....	63
Seznam použitých zdrojů.....	65
Odborná literatura a komentáře.....	65
Odborná literatura dostupná z elektronických zdrojů	65
Právní předpisy	68
Judikatura	68
Ostatní.....	70
Seznam příloh	71
Přílohy	72
Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení.....	72
Příloha č. 2 – Pokyny k vyplnění Návrhu na povolení oddlužení.....	74
Příloha č. 3 – Nadlimitní obydlí – ilustrativní příklad se vzorovým postupem určení hodnoty obydlí	82
Příloha č. 4 – Nadlimitní obydlí – přehledová tabulka shrnující částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti	84
Resumé	89

Seznam použitých zkratk

IZ	<i>Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)</i>
OSŘ	<i>Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád</i>
Lex Covid I	<i>Zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu</i>
Lex Covid II	<i>Zákon č. 460/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, a zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)</i>

Úvod

Insolvenční právo často bývá nedoceňovaným odvětvím právního řádu. Přesah i význam tohoto odvětví je však zcela zásadní pro správné fungování ekonomiky státu. Moderní společnost klade nemalé nároky na každého jednotlivce, který aby byl schopen se orientovat a adaptovat ve společnosti, musí vyvinout jisté úsilí svou obezřetností. Ne každý je schopen, ať už vlastním přičiněním, či sérií nepříznivých událostí, v takto nastaveném systému fungovat. A proto není-li takový člen společnosti schopen plnit své závazky finančního charakteru, ke kterým se zavázal, je v zájmu celé společnosti nalézt řešení této nepříznivé situace. Problematika insolvenčního práva je právě k tomu určeným a potřebným řešením, které navrácí dlužníka do ekonomicky aktivního života.

Je však nutno podotknout, že insolvenční právo a zejména pak oddlužení fyzických osob, není výplodem moderní společnosti. Insolvence a její řešení má přesah do nejrůznějších prakultur. Z pohledu právní úpravy je však té naší nejbližší úprava práva římského. Prvopočátky této oblasti v Českých zemích lze nalézt již v 17. století, i když v tomto období bylo oddlužení pouze v zárodku. Postupným vývojem právní úpravy řešení insolvence dlužníka se dostáváme až k tématu této diplomové práce.

Řešení úpadku oddlužením v insolvenčním řízení není jednoduchou disciplínou a k porozumění tomuto právnímu odvětví je potřebná znalost právních institutů v průřezu celým právní řádem České republiky. Tato diplomová práce jistě nebude sloužit k vyčerpávajícímu výkladu oddlužení fyzických osob včetně jeho průběhu, ať už z pohledu dlužníka, věřitele, insolvenčního správce či insolvenčního soudu. Cílem této práce je nastínění a analýza změn zákona č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, které byly zavedeny novelou provedenou zákonem č. 31/2019 Sb., s účinností od 1. 6. 2019. Insolvenční zákon byl mnohokrát novelizován, tato novela však přináší zásadní změny v oddlužení fyzických osob, které ovlivňují celý proces insolvenčního řízení.

Diplomová práce je členěna do osmi kapitol. Jak již bylo nastíněno výše, úpadkové právo není novým odvětvím, a proto historickým exkurzem v první kapitole nahlédne tato práce do vývoje oddlužení z pohledu práva římského, právní úpravy v Českých zemích s návazností na moderní právní úpravu až k právní úpravě současné. Po uvedení institutu oddlužení do historických souvislostí, se

diplomová práce v následujících sedmi kapitolách bude věnovat průběhu insolvenčního řízení se zaměřením na řešení úpadku dlužníka oddlužením, a to formou komparace dvou výše uvedených právních úprav. Následující dvě kapitoly budou pojednávat o okamžiku před zahájením insolvenčního řízení. Tématem druhé kapitoly bude porovnání předpokladů pro úspěšný vstup do oddlužení ve světle právní úpravy před a po předmětné novele. Třetí kapitola bude věnována návrhu na povolení oddlužení, jeho obecným náležitostem a přílohám. V této kapitole nezůstane opomenuta ani osoba sepisovatele návrhu a účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Kapitola čtvrtá porovná nejzásadnější změny insolvenčního zákona provedené zákonem č. 31/2019 Sb. Zde budou blíže specifikovány možné způsoby oddlužení fyzických osob před a po této novele. Následující tři kapitoly se budou zabývat již samotnými způsoby řešení úpadku fyzických osob. Kapitola pátá bude věnována způsobu oddlužení, který byl využíván do 31. 5. 2019, tedy v insolvenčních řízeních zahájených před rozebíranou novelou. Jedná se o oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, ve kterém se zrcadlí oba základní způsoby oddlužení, tedy oddlužení plněním splátkového kalendáře a zpeněžení majetkové podstaty. Kapitola šestá a sedmá se budou podrobněji zabývat novými způsoby oddlužení, a to zpeněžením majetkové podstaty a zákonné kombinací způsobů oddlužení. V jednotlivých způsobech oddlužení se vyskytují právní instituty, ať již nové zavedené novelou či ty předchozí právní úpravě známé, které si zaslouží zvýšené pozornosti. Osmá kapitola bude jakýmsi vyústěním insolvenčního řízení, ve které budou shrnuty možnosti skončení oddlužení, ať už úspěšného či nikoli, a to opět v porovnání obou uvedených právních úprav.

Základním zdrojem pro tuto diplomovou práci budou literární díla odborníků na insolvenční právo různých profesí. Ani v tomto právním odvětví není možné opomenout judikaturu, která je neodmyslitelným zdrojem výkladu formálních pramenů insolvenčního práva. Vzhledem k relativně krátké účinnosti uváděné novely, není k dispozici mnoho aktuálních zdrojů, ze kterých by bylo možné čerpat. Hlavním opěrným bodem proto budou zejména odborné články a diskuze, které jsou na mnou zpracovávané téma publikovány a vedeny.

1. Historický exkurz

První kapitola této diplomové práce se zabývá historií úpadku a jeho řešení oddlužením neboli osvobozením od dluhů. Tato kapitola by měla čtenáři poskytnout naprosto základní náhled do historie oddlužení a připomenout nebo poskytnout prostor pro uvědomění si, že úpadek a jeho řešení má svou tisíciletou tradici. Nejdříve se věnuje úplným prapočátkům úpadkového práva se zaměřením na úpravu práva římského, ze kterého naše současná právní kultura vychází. Dále se přesune do Českých zemí a plynule naváže na moderní právní úpravu. Na konci časové osy právní úpravy zabývající se řešením insolvence je současná právní úprava zákona č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)* s účinností od 1. 1. 2008. I tento dosud platný a účinný zákon prošel řadou novel, ze kterých bude poukázáno na ty významnější.

1.1. Prapočátky oddlužení

Počátky oddlužení (osvobození od dluhů) lze vysledovat prakticky ve všech společenských kulturách s tradicí soukromého vlastnictví až k počátku písemných záznamů. Mezi takové kultury řadíme například Sumer, kde nacházíme záznamy již z doby před 4 500 lety, zmiňuje jej i Starý zákon a další prameny.¹ Avšak pro účely této práce bude věnována největší pozornost právu římskému.

Terminologie římského práva se od té současné obsahově liší, některé pojmy nejsou ani rozlišovány od sebe navzájem. Projevuje se to například tím, že původní římské právo nerozlišovalo mezi konkurzem a majetkovou exekucí.² Rozlišení těchto dvou institutů se objevuje až později, kdy je kladen větší důraz na samotný proces řešení úpadku. Za dlužníkovu života mohlo dojít ke konkurznímu řízení, nezaplatil-li dlužník svůj dluh ve stanovené lhůtě, pokud se skrýval a nikdo ho nehájil, anebo pokud byl prostě nepřítomen a bez obránce.³ Řízení se zahajovalo veřejně vyhlášeným dekretem, kterým byla udělena, volně přeloženo, „mise k dobru věřitele“.⁴ Věřitelé se se svou pohledávkou přihlašovali v předem stanovené lhůtě. Následně si všichni věřitelé museli zvolit jednoho jednatele, který měl za úkol zpeněžit dlužníkův majetek. Dnešní terminologií bychom tohoto jednatele pravděpodobně mohli označit za insolvenčního správce.

¹ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

² SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrot očima práva*. S. 37.

³ LISSE, Luděk. *Insolvenční právo*. S. 16.

⁴ Ibid.

Poté se konala veřejná dražba, jejímž výsledkem byl přechod majetku dlužníka na věřitele s nejvyšší nabídkou, a to fikcí tak, že se kupující stal dlužníkovým dědicem.⁵ Ostatní věřitelé mohli uplatňovat své nároky přímo proti kupci, avšak pouze ve výši procenta, za které byl majetek v dražbě koupen.⁶ Tímto bylo zaručeno rovné postavení jednotlivých věřitelů, jelikož žádný nemohl získat na úkor druhého více.

Postupným vývojem se ve starověkém Římě ukázalo, že prodat celý majetek najednou je příliš obtížné, a proto bylo přistoupeno na postupný rozprodej jednotlivých částí dlužníkovy majetku. *Poznatek, že je pro věřitele mnohem výhodnější, když dlužníkuv majetek je prodán po jednotlivých částech více kupcům (distractio bonorum) než prodá-li se en bloc jedinému kupci, byl prvním krokem k rozlišení exekučního a konkurzního řízení.*⁷ Dalším měřítkem bylo i to, že v rámci exekučního řízení často stačilo prodat jen část dlužníkovy majetku nebo jednu věc, a ne celý majetek jako tomu bylo v konkurzním řízení.⁸ Za Justiniána došlo k dalším úpravám, které byly přínosné zejména pro věřitele. Ti se totiž směli přihlásit se svou pohledávkou do 2 let od zahájení řízení a nebyli-li přítomni, přihlásit se mohli dokonce i do 4 let.⁹

1.2. Právní úprava v Českých zemích

Potřeba právní úpravy úpadkového práva v Českých zemích se objevuje v první polovině 17. století ve šlechtických kruzích. První náznaky právní úpravy insolvenčního práva lze dohledat v Obnoveném zřízení zemském z roku 1627.¹⁰ Obnovené zřízení zemské zavádí nám dnes dobře známou zásadu rovnosti věřitelů. Věřitelé se totiž obávali předlužení dlužníka, který by poté nebyl schopen uspokojit veškeré své závazky a někteří věřitelé by tudíž mohli přijít zkrátka. Vyústěním tohoto problému bylo aplikování zásady poměrného uspokojení věřitelů, a to dle výše jejich pohledávek.¹¹ Konkurzní řízení však stále probíhalo jako součást řízení soudního a k jeho oddělení došlo až v roce 1637.¹²

⁵ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankroty očima práva*. S. 37.

⁶ LISSE, Luděk. *Insolvenční právo*. S. 17.

⁷ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankroty očima práva*. S. 39.

⁸ LISSE, Luděk. *Insolvenční právo*. S. 17.

⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankroty očima práva*. S. 38.

¹⁰ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

¹¹ URFUS, Valentin. *Rozpravy Československé akademie věd: Vznik a počátky konkursního práva v Čechách*. S. 14.

¹² LISSE, Luděk. *Insolvenční právo*. S. 18.

Vrcholem úpadkového práva byla souhrnná úprava v tzv. Novellách a Deklaratoriích z roku 1640.¹³ Právní úprava v Novellách je označována za první český konkurzní řád vůbec. Prohlášením konkurzu se zastavily vedené exekuce, oddělila se konkurzní podstata od ostatního majetku, příslušný soud posoudil nároky přihlášených věřitelů a rozsudkem určil, jakým způsobem dojde k jejich uspokojení. První v řadě na uspokojení stály privilegované pohledávky, poté věřitelé s pohledávkami zajištěnými, a nakonec věřitelé ostatní v pořadí, ve kterém se přihlásili. Nevýhodou bylo, že se nehledělo na rovnost věřitelů a nedocházelo k poměrnému uspokojování, nýbrž pouze dle pořadí přihlášení věřitel uspokojil svou pohledávku spolu s úroky a až poté se dostalo na dalšího a dalšího.¹⁴

Jak již bylo uvedeno výše, řešení úpadku bylo určeno pouze pro šlechtu. Sjednocení šlechtického a městského insolvenčního práva bylo definitivně provedeno až v roce 1781, a to Josefským konkurzním řádem.¹⁵ Řízení se zahajovalo podanou žalobou a zajímavostí je, že jednotliví věřitelé se museli se svou pohledávkou taktéž přihlásit žalobou. Prohlášený konkurz často nekončil zpeněžením majetkem dlužníka a rozdělením výtěžku zpeněžení, avšak trval tak dlouho, dokud nebyli uspokojeni všichni věřitelé, kteří se do řízení přihlásili a jejich pohledávka byla uznána.¹⁶

1.3. Moderní právní úprava

Za moderní právní úpravu úpadkového práva by se dala označit právní úprava přijatá po roce 1848. Postupem času se ukázalo, že josefské konkurzní řízení je v praxi příliš nákladné a zdlouhavé. Mezi první významné úpravy řadíme nový konkurzní řád – zákon č. 1/1989 ř.z., který byl účinný od 1. 4. 1869 do 31. 12. 1914.¹⁷ Dle této úpravy spadal dlužníkův majetek, ze kterého bylo možné věřitele uspokojit, do dispozice správci majetkové podstaty. Nevýhodou této úpravy bylo, že značná část dlužníkovu majetku nemusela být v majetkové podstatě zahrnuta. Do konkurzu například nepatřilo jmění, které bylo vyloučeno z exekuce nebo také nemovitosti dlužníka nacházející se v cizině a tak dále.¹⁸

¹³ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

¹⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrot očima práva*. S. 43.

¹⁵ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

¹⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrot očima práva*. S. 47.

¹⁷ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

¹⁸ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrot očima práva*. S. 49.

Pro další narůstající kritiku konkurzního řádu bylo vydáno císařské nařízení č. 337/1914 ř.z., jímž se zavádí *řád konkurzní, řád vyrovnávací a řád odpůrcí* s účinností od 1. 1. 1915, která trvala až do 31. 7. 1931.¹⁹ Význam tohoto nařízení spočíval zejména v tom, že zavedl možnost vyrovnání mimo konkurz.

Za první republiky se insolvenčnímu právu věnoval zákon č. 64/1931 z. a n., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnávací a odpůrcí. Tento zákon byl účinný od 1. 8. 1931 do 31. 12. 1950.²⁰

Po roce 1948 soukromé vlastnictví v hospodářské sféře více méně zaniklo a s ním i potřeba právní úpravy insolvence. Úpadek se řešil prostřednictvím tzv. exekuční likvidace, jejíž právní úpravu bychom našli v zákoně č. 142/1950 Sb., *občanský soudní řád*.²¹ S přijetím současného občanského soudního řádu zákona č. 99/1963 Sb. byl zaveden institut tzv. likvidace majetku. Tato úprava byla přijata zejména z důvodu mezinárodní reciprocity.²²

Návrat ke konkurznímu právu nastal přijetím zákona č. 328/1991 Sb., *o konkurzu a vyrovnání*, který byl účinný od 1. 10. 1991 až do 31. 12. 2007. I vzhledem k tomu, že v právní úpravě úpadekového práva vznikla dlouhá časová prodleva, měl tento zákon nedostatky, které bylo potřeba odstranit. Jedním z těchto nedostatků bylo, že tento zákon nereagoval na úpadek nepodnikatelských subjektů (spotřebitelů). Řešení úpadku těchto subjektů bylo často neefektivní a nadto to pro ně znamenalo nepřiměřeně dlouhé zatížení i po skončení konkurzu jako takového.²³ Z těchto důvodů bylo přistoupeno k přijetí nového zákona, kterému je věnována následující kapitola.

1.4. Současná právní úprava a nejvýznamnější novely

S účinností od 1. 1. 2008 se souhrnně věnuje úpadekovému právu zákon č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)* (dále jen „IZ“). V době jeho přijetí až do současnosti se institutu oddlužení věnuje § 389 a násl. tohoto zákona. Dle důvodové zprávy k IZ je oddlužení zcela novým, v podstatě sanačním, způsobem řešení úpadku. Oddlužení mělo být určeno zejména nepodnikatelským subjektům nehledě na to, zda se jedná o právnickou či fyzickou

¹⁹ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

²⁰ Ibid.

²¹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankroty očima práva*. S. 54.

²² JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

²³ Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, A/ Obecná část, písm. a) Zhodnocení platného právního stavu, oddíl III. CODEXIS [online].

osobu.²⁴ Jak již bylo zmíněno, *oddlužení se řadí mezi sanační způsoby řešení, tedy oddlužením nemá dojít k likvidaci osoby, ale naopak má být dané osobě umožněn návrat do společnosti.*²⁵ Zavedeny byly dva způsoby oddlužení, a to vyrovnání a oddlužení plněním splátkového kalendáře. Jak dále uvádí důvodová zpráva, vyrovnání volně navazuje na již známý institut vyrovnání z předchozí právní úpravy.²⁶ Oddlužení plněním splátkového kalendáře je ovšem úplnou novinkou a zákonodárce se musel inspirovat v zahraniční právní úpravě.

Insolvenční zákon prošel značnou řadou novel, kterým byl věnován prostor již v mnoha jiných závěrečných pracích a dalších odborných publikacích. Avšak pro úplnější náhled do historie insolvenčního práva budou rozebrány alespoň ty nejzásadnější novely insolvenčního zákona.

V době, kdy byl insolvenční zákon přijat a následně vstoupil v účinnost, byl hojně považován za prověřitelný.²⁷ Zejména pokud bychom jej porovnali s právní úpravou zákona č. 328/1991 Sb., *o konkursu a vyrovnání*, který byl účinný do 31. 12. 2007. Novely současného IZ, které budou v následujícím textu uváděny, tento trend otáčejí a přiklánějí se spíše na stranu dlužníkovu.

1.4.1. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 294/2013 Sb.

Mezi první významnější novely insolvenčního zákona je možné zařadit velkou systémovou novelu, která byla provedena zákonem č. 294/2013 Sb. s účinností od 1. 1. 2014.

Tato novela mimo jiné stanovila vztah mezi insolvenčním a exekučním řízením, který do té doby nebyl jasně dán. Nejasné hranice byly nastaveny již v úvodních ustanoveních insolvenčního zákona. Konkrétně v ustanovení § 7 odst. 1 IZ s účinností do 31. 12. 2013 byla stanovena obecná subsidiarita zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“), nestanoví-li jinak IZ nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami insolvenčního řízení. OSŘ však obsahuje ustanovení i o exekuci, rozuměno i o výkonu rozhodnutí. Taková právní úprava vzbuzovala řadu výkladových problémů jako je právě vztah exekučního

²⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, A/ Obecná část, písm. a) Zhodnocení platného právního stavu, oddíl V., pododdíl 4/.

²⁵ DVOŘÁKOVÁ, Veronika. Kam až povede lidská benevolence aneb oddlužení jako zbraň dlužníka na věřitele. *Advokátní deník*. [online]. [cit. 25. 2. 2021]

²⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, A/ Obecná část, písm. a) Zhodnocení platného právního stavu, oddíl V., pododdíl 4/.

²⁷ ŘEHÁČEK, Oldřich. Novela insolvenčního zákona účinná od 1. 7. 2017 anebo Cui bono? *Česká justice* [online]. [cit. 27. 2. 2021]

a insolvenčního řízení. *Ačkoliv insolvenční zákon již před novelou v § 109 odst. 1 písm. c) spojoval se zahájením insolvenčního řízení zákaz provést exekuci na majetek povinného, zahájení samotného exekučního řízení nikterak nebránil; rozhodnutí o úpadku pak již žádné účinky ve vztahu k probíhajícím a příp. budoucím exekucím nepřinášelo.*²⁸ Novelou provedenou zákonem č. 294/2013 Sb. byl rozšířen § 140 IZ, kdy § 140e odst. 1 IZ se explicitně stanovuje, že za trvání účinků rozhodnutí o úpadku nelze nařídít nebo zahájit výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty.

1.4.2. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 64/2017 Sb.

Další rozsáhlá prodlužnická novela byla provedena zákonem č. 64/2017 Sb. s účinností od 1. 7. 2017. Vzhledem k rozmanitosti a mnohosti změn budou uvedeny především ty, které měly vliv na celé insolvenční řízení nebo na oddlužení.

Touto novelou byla posílena elektronizace insolvenčního řízení, což je logickou reakcí na rychlou progresi technologií.²⁹ Například bylo nově přijato ustanovení § 80a IZ, kterým vznikla osobám s povinně zřízenou datovou schránkou povinnost činit podání v elektronické podobě, a to včetně příloh. Elektronizace se promítla i do dalších ustanovení insolvenčního zákona v podobě předepsané povinnosti používat předepsané formuláře. Elektronický formulář je vyžadován po insolvenčním správci u Seznamu přihlášených pohledávek dle § 189 IZ, u Soupisu majetkové podstaty dle § 222 IZ, u Konečné zprávy dle § 302 IZ a u Zprávy o plnění reorganizačního plánu dle § 364 IZ. Od věřitele je vyžadován u Návrhu na vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení místo původního věřitele dle § 18 IZ, u Přihlášky pohledávky dle § 176 IZ a u Popření pohledávky přihlášeným věřitelem dle § 200 IZ. Věřitelský výbor je povinen podat na formuláři Zprávu o plnění reorganizačního plánu dle § 364 IZ. A konečně dlužník má povinnost podat formulářově Návrh na povolení oddlužení dle § 391 IZ, což činí prostřednictvím kvalifikovaných osob určených IZ, pokud takovou osobou není sám, jak je rozebráno níže.

²⁸ PŘECECHTĚLOVÁ, Tereza. Přednost kolektivního uspokojování pohledávek věřitele před individuálním – nyní důrazněji. *Epravo.cz* [online]. [cit. 27. 2. 2021]

²⁹ SIGMUND, Adam. Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy. *Epravo.cz* [online]. [cit. 27. 2. 2021]

Další komplexní změny lze zaznamenat právě v úpravě oddlužení, a to spíše v neprospěch věřitele. Každopádně cílem těchto změn bylo systematické odbřemenění soudů od jednoduché agendy tak, aby se plně mohly věnovat agendám komplikovanějším jako jsou korporátní konkurzy a reorganizace.³⁰

Jak již bylo nastíněno výše, tato novela se promítla i do řešení úpadku dlužníka oddlužením. Do 30. 6. 2017 bylo dle § 398 odst. 1 IZ možno provést oddlužení dvěma způsoby, a to zpeněžením majetkové podstaty nebo splněním splátkového kalendáře. Od 1. 7. 2017 byla přidána možnost provést oddlužení kombinací těchto dvou možností, tedy plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části. Oddlužení bylo možno tímto způsobem provést na základě výslovného prohlášení dlužníka k návrhu insolvenčního správce.

Ve prospěch dlužníka bylo dále přijato například ustanovení § 389 odst. 2 písm. a) IZ. Dlužník, jehož dluhy pocházejí z jeho podnikatelské činnosti může řešit svůj úpadek oddlužením. Před novelou platilo, že s tímto postupem musí souhlasit věřitel, o jehož pohledávku se jedná. Po novele od 1. 7. 2017 byla pozice věřitele ztížena tím, že je věřitel povinen přihlásit svou pohledávku a nejpozději spolu s přihláškou výslovně sdělit, že s řešením úpadku dlužníka oddlužením nesouhlasí. Zároveň nepostačuje pouhý nesouhlas, avšak nesouhlas musí být řádně odůvodněný.

Zcela nově byl zaveden § 390a IZ, ze kterého vyplývá, že dlužník již není oprávněn sepsat a podat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení sám. Dle úpravy § 97 odst. 5 IZ se k takovému návrhu nepřihlíží. Dle ustanovení § 390a odst. 1 písm. a) IZ může tedy návrh sepsat pouze advokát, notář, soudní exekutor insolvenčního správce, nebo dle písm. b) tohoto ustanovení tzv. akreditovaná osoba. Podrobněji se tomto věnuje podkapitola 3.1.

Zásadně byla upravena i situace, za které by insolvenční soud neschválil oddlužení. Dle § 405 odst. 2 IZ před novelou po neschválení oddlužení následovalo automaticky prohlášení konkurzu. Po novele došlo k jakési liberaci a v písmenech a) až c) odstavce 2 tohoto ustanovení jsou rozebrány další situace, které mohou nastat. Dle § 405 odst. 2 písm. a) IZ by po rozhodnutí o neschválení oddlužení

³⁰ SIGMUND, Adam. Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy. *Epravo.cz* [online]. [cit. 27. 2. 2021]

insolvenční soud prohlásil konkurz, jestliže návrh na povolení oddlužení nebyl spojen s insolvenčním návrhem a insolvenční soud nedošel k závěru, že je majetek dlužníka pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující. Dle písm. b) tohoto ustanovení naopak byl podán návrh na povolení oddlužení spolu s insolvenčním návrhem, insolvenční soud nezjistil, že by majetek dlužníka nepostačoval k uspokojení věřitelů, tudíž je možné zároveň s usnesením o neschválení oddlužení rozhodnout o řešení dlužníkovu úpadku konkurzem. Poslední varianta dle písm. c) je taková, že došlo-li k neschválení oddlužení, insolvenční soud rozhodne o způsobu řešení úpadku konkurzem, pokud byl návrh na povolení oddlužení podán společně s insolvenčním návrhem a majetek dlužníka byl zcela nepostačující k uspokojení věřitelů a zároveň dlužník na osobním jednání s insolvenčním správcem požádal o řešení svého úpadku konkurzem. Nařídil-li by to insolvenční soud, je dlužník povinen složit zálohu na náklady insolvenčního řízení.³¹

Novela IZ provedená zákonem č. 64/2017 Sb. samozřejmě přinesla i další zásadní změny, jako například posílení ochrany před šikanózními insolvenčními návrhy nebo změny v ustanovování insolvenčního správce, avšak pozornost byla v této podkapitole věnována pouze demonstrativnímu výčtu změn.

1.4.3. Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 31/2019 Sb.

Do třetice vstoupila 1. 6. 2019 v účinnost novela IZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb., také označovaná jako oddlužovací novela. *Hlavním argumentem pro její přijetí byl stále rostoucí počet exekucí a výkonů rozhodnutí, které však často nevedou ke kýženému výsledku – k vymožení pohledávky věřitele na mnohdy předluženém dlužníku.*³² Tato novela zásadně mění možnosti vstupu do oddlužení a následně i způsob hodnocení průběhu oddlužení na jeho konci. Této novele budou podrobněji věnovány následující kapitoly.

Hranici, která odděluje právní úpravu před a po novele, jasně stanovilo přechodné ustanovení zákona č. 31/2019 Sb. Dle tohoto ustanovení se v insolvenčních řízeních, která byla zahájena a v nichž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka před 1. 6. 2019, postupuje podle IZ v účinném znění do 31. 5. 2019. Z uvedeného vyplývá, že novela nepůsobí retroaktivně a rozhodující je datum rozhodnutí o úpadku.

³¹ § 108 odst. 2 a 3 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

³² DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Kam až povede lidská benevolence aneb oddlužení jako zbraň dlužníka na věřitele*. Advokátní deník. [online]. [cit. 25. 2. 2021].

2. Předpoklady oddlužení před a po novele provedené zákonem č. 31/2019 Sb.

Novela IZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb. přinesla zcela zásadní změny v oblasti předpokladů, které musí dlužník splňovat pro vstup do oddlužení. Hlavním účelem této novely mělo být i to, že na oddlužení dosáhnou i takoví dlužníci, kteří si tuto možnost před novelou nemohli dovolit. Tato kapitola bude věnována subjektům, kterým je umožněno řešit svůj úpadek oddlužením a podmínkám, které musí splňovat z pohledu jejich ekonomické nabídky. Vzhledem k tomu, že tato novela IZ zásadně mění i průběh oddlužení a byly odstraněny pevné hranice pro úspěšné splnění oddlužení, je důležitý i poctivý záměr dlužníka.

2.1. Oddlužitelný subjekt

Novela IZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb. neměla vliv na definici osoby dlužníka a jeho úpadku, avšak pro úplnost řešené problematiky oddlužitelného subjektu je jim tato podkapitola věnována.

Insolvenční řízení, kterým si dlužník přeje řešit své majetkové poměry, lze zahájit pouze u dlužníka, který je v úpadku nebo kterému úpadek hrozí.³³ Úpadek je takový stav, ve kterém dlužník již není schopen plnit své závazky, jelikož tyto přesahují hodnotu jeho majetku.³⁴ Úpadek dlužníka má dvě základní podoby, a to platební neschopnost a předlužení. Dlužník je v úpadku (platební neschopnosti), jestliže má více věřitelů, tedy alespoň 2, má peněžité závazky déle než 30 dnů po splatnosti a není schopen tyto závazky plnit.³⁵ Předlužený dlužník v úpadku již není schopen plnit své peněžité závazky, jelikož zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků nebo na tyto neplní po dobu delší než 3 měsíce po jejich splatnosti, anebo není již možné dosáhnout uspokojení některé z těchto splatných pohledávek výkonem rozhodnutí nebo exekucí.³⁶ O hrozící úpadek by se jednalo za situace, že lze s ohledem na okolnosti důvodně předpokládat neschopnost dlužníka řádně a včas plnit své peněžité závazky.³⁷

Beze změny po novele zůstává i právní úprava týkající se osob, které mohou řešit svůj úpadek oddlužením. Dle ustanovení § 389 odst. 1 IZ jsou oddlužitelnými

³³ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. S. 475.

³⁴ RABAN, Přemysl a kol. *Obchodní právo*. S. 649.

³⁵ § 3 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

³⁶ § 3 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

³⁷ § 3 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

subjekty právnická osoba, která není považována za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání, nebo fyzická osoba, která nemá dluhy z podnikání. Jak je známo, výjimka potvrzuje pravidlo, a proto ustanovení § 389 odst. 2 IZ upravuje situaci, za které dluhy z podnikání nebrání oddlužení. Překážkou to tedy není, vysloví-li věřitel s tímto řešením úpadku dlužníka souhlas, a to způsobem, který byl rozebrán v podkapitole 1.4.2. Druhou možností je, že se jedná o dluhy z podnikání nebránící oddlužení, které již věřitel do insolvenčního řízení přihlásil, avšak úpadek dlužníka byl řešen konkurzem a po skončení konkurzního řízení zůstala pohledávka věřitele neuspokojena. Jedná se o typickou situaci, kdy byl dlužníkovi v rámci konkurzního řízení zpeněžen veškerý majetek, konkurzní řízení bylo úspěšně skončeno, avšak i přesto nebylo možné uspokojit všechny věřitele v plné výši.³⁸ A konečně třetí možností je, že se jedná o pohledávku zajištěného věřitele. Zajištěné dluhy z podnikání nejsou překážkou povolení oddlužení zejména proto, že jsou uspokojovány odděleně z výtěžku zpeněžení majetku tvořícího zajištění, čímž neovlivňují uspokojení ostatních nezajištěných věřitelů.³⁹

Dle ustanovení § 402 odst. 3 IZ o způsobu oddlužení hlasuje prostou většinou hlasů schůze věřitelů. Nebude-li k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí svolána schůze věřitelů, rozhodne insolvenční soud o tom, zda je dlužník oprávněn podat návrh na povolení oddlužení, jak vyplývá z ustanovení § 402 odst. 5 IZ. Insolvenční soud se přitom musí vypořádat se stanoviskem věřitele podle § 389 odst. 2 písm. a) IZ.⁴⁰

2.2. Ekonomická nabídka dlužníka

Pro vstup do insolvenčního řízení a řešení úpadku dlužníka oddlužením, musí dlužník splňovat tzv. minimální ekonomickou nabídku. V rámci dostupné judikatury se o tomto zmínil při svém rozhodování například Vrchní soud v Praze, který konstatoval, že insolvenční soud je tím hlavním strážcem společného zájmu věřitelů. *Jestliže dlužník splňuje podmínky subjektivní přípustnosti oddlužení, poskytne věřitelům ekonomicky dostatečnou nabídku uspokojení jejich pohledávek a nelze-li mu přičíst nepoctivý záměr, pak soud za podmínek stanovených v § 395*

³⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

³⁹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář.* S. 1382.

⁴⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

až 397 *InsZ oddlužení povolí*.⁴¹ Smyslem novely IZ bylo umožnit oddlužení osobám s nižším příjmy, které jsou často v pasti mnohačetných exekucí.⁴² I proto se s touto novelou IZ snížila potřebná ekonomická nabídka dlužníka.

Do 31. 5. 2019 byla stanoveno v § 395 IZ, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže lze důvodně předpokládat, že výše plnění, kterou by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé dlužníka s nižším plněním souhlasí. Právě předpoklad splnění této 30% hranice byl pro řadu dlužníků nesplnitelný, a proto bylo přikročeno k přijetí předmětné novely.

Od 1. 6. 2019 dle stejného ustanovení IZ platí, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže dlužník nebude schopen splácet v plné výši ani pohledávky podle § 168 odst. 1 písm. a) IZ, přičemž výše splátky ostatním věřitelům, včetně věřitelů pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postaveným jim na roveň, nesmí být nižší než tato pohledávka, a dále ani pohledávky podle § 169 odst. 1 písm. e) IZ a § 390a odst. 5 IZ. Z uvedeného vyplývá, že dlužník musí být schopen hradit v plné výši hotové výdaje a odměnu insolvenčního správce a ve stejné nebo ideálně vyšší výši má hradit na pohledávky věřitelům včetně pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň. Spolu s tímto by měl dlužník být schopen uhradit alespoň pohledávky věřitelů na zákonném výživném a odměnu sepisovatele návrhu na povolení oddlužení. Po četných diskuzích byl ustálen názor, že by dlužník měl být schopen hradit přibližně částku ve výši 2 200 Kč měsíčně, manželé při společném oddlužení přibližně částku ve výši 3 300 Kč.⁴³ Paradoxem je, že existuje celá řada dlužníků, kde správce distribuuje mezi věřitele částku nižší, přesto jsou schopni splnit věřitelům nad 30 % pohledávek. Tito dlužníci ale po novele IZ na povolení oddlužení nedosáhnou.⁴⁴

V souvislosti s novelou IZ byl formulován zcela nový důvod pro zrušení již schváleného oddlužení v ustanovení § 418 IZ. Před novelou bylo důvodem to, že se v průběhu oddlužení ukázalo, že dlužník nebude schopen splnit podstatnou část splátkového kalendáře. Nově po novele tento důvod odpadá a novým důvodem je

⁴¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2010, č. j. 3 VSPH 463/2010-A-113

⁴² SIGMUND, Adam. *Nulové oddlužení - ostrý start započal*. [online]. [cit. 5. 3. 2021]

⁴³ Ibid.

⁴⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

situace, že dlužník není v důsledku okolností, které sám zavinil, po dobu delší než 3 měsíce schopen splácet v plné výši ani náhradu hotových výdajů a odměnu insolvenčního správce.

2.3. Poctivý záměr dlužníka

Poctivý záměr dlužníka je jedním z předpokladů k povolení řešení úpadku dlužníka oddlužením. S přijatou novelou IZ je nově kladen větší důraz na poctivý záměr dlužníka.

Před předmětnou novelou IZ bylo v ustanovení § 395 IZ stanoveno, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže je jím sledován nepoctivý záměr. Posouzení, zda se jedná o nepoctivý návrh dlužníka, záleží na subjektivním názoru insolvenčního soudu. Obdobně by se ale dal použít § 326 odst. 2 IZ týkající se reorganizace. Jedná se o případy, kdy dlužník během posledních 5 let již prošel insolvenčním řízením nebo byl v posledních 5 letech pravomocně odsouzen pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy.⁴⁵

Nově jsou důvody pro zamítnutí návrhu v § 395 IZ rozšířeny a upřesněny. Kromě výslovně uvedeného nepoctivého záměru uvedeného v odst. 1, se dále dle odst. 3 tohoto ustanovení jedná o situaci, kdy v posledních 10 letech před podáním insolvenčního návrhu bylo dlužníku pravomocným rozhodnutím přiznáno osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž byly uspokojeny. Dále dle odst. 4 dojde k zamítnutí návrhu, pokud byl návrh dlužníka na povolení oddlužení v posledních 5 letech před podáním insolvenčního návrhu pravomocně zamítnut, a to právě z důvodu že jím byl sledován nepoctivý záměr, nebo jestliže z téhož důvodu nebylo oddlužení schváleno nebo bylo schválené oddlužení zrušeno. Rovněž by bylo zamítnuto dle odst. 5, pokud dlužník svůj podaný návrh vzal v posledních 3 měsících zpět. Toto ustanovení brání opakovanému podání insolvenčního návrhu typicky za účelem odvrácení dražby v rámci exekučního řízení.⁴⁶

⁴⁵ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1444.

⁴⁶ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

3. Návrh na povolení oddlužení

Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 31/2019 Sb. neměla přímý vliv na právní úpravu insolvenčního návrhu, avšak určité změny je možné zaznamenat u návrhu na povolení oddlužení. Vzhledem k tomu, že insolvenční návrh představuje prvotní impuls, kterým je insolvenční řízení zahajováno, zdá se vhodné věnovat mu samostatnou kapitolu. Návrh na povolení oddlužení následně vyjadřuje dlužníkovu vůli, jakým způsobem si přeje řešit svůj úpadek. Insolvenční řízení je možné zahájit pouze na návrh a nikoli z vlastní iniciativy soudu. Tato kapitola tedy pojednává o subjektech s aktivní legitimací k podání návrhu, předepsaných náležitostech insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení a v neposlední řadě i účinkům, které jsou spojené se zahájením insolvenčního řízení.

3.1. Osoby oprávněné podat insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení

Osobou oprávněnou k podání insolvenčního návrhu je dlužník či věřitel dlužníka.⁴⁷ Jiné osoby k tomu oprávněny nejsou. Zvláštní situace nastává u hrozícího úpadku, jelikož v tom případě je oprávněn podat insolvenční návrh pouze dlužník. *Zákonodárce klade důraz na určitou prevenci před hrozícím úpadkem, resp. sleduje, aby dlužnické návrhy na zahájení insolvenčního řízení (při vědomí vlastní odpovědnosti a určitých výhod, jež se tím dlužníkovi posléze nabízejí) výrazně převyšovaly počet věřitelských návrhů.*⁴⁸ Výjimka z tohoto pravidla je zakotvena v §§ 368 a 380 IZ, ze kterých vyplývá, že v případě úpadku finančních institucí může podat insolvenční návrh i orgán dozoru nebo dohledu.⁴⁹

Návrh na oddlužení je s insolvenčním návrhem oprávněn podat pouze dlužník, nikoli jeho věřitel či věřitelé. Podá-li insolvenční návrh věřitel, je dlužník oprávněn podat návrh na oddlužení, tedy může navrhnout zvolený způsob řešení svého úpadku. Tento návrh musí učinit ve lhůtě 30 dnů od doručení věřitelského insolvenčního návrhu dlužníkovi k vyjádření.⁵⁰ I tehdy je ale dlužník vázán určitými pravidly. Zprv je návrh na povolení oddlužení může podat pouze dlužník,

⁴⁷ § 97 odst. 7 zákon č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁴⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. S. 174.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. S. 184-185.

který je právnickou osobou, podle zákona není považován za podnikatele a zároveň jeho dluhy nepocházejí z podnikatelské činnosti.⁵¹ Druhou možností je, že se jedná o dlužníka – fyzickou osobu bez dluhů z podnikatelské činnosti.⁵² I z uvedeného pravidla existují výjimky. Pochází-li dluh z podnikání a věřitel, o jehož pohledávku se jedná, souhlasí s dlužníkem zvoleným způsobem řešení jeho úpadku, překážka dluhu z podnikání je překonána. Dále lze úpadek řešit oddlužením, pokud byla pohledávka věřitele přihlášena v předchozím insolvenčním řízení dlužníka, které skončilo zrušením konkurzu podle § 308 odst. 1 písm. c) nebo d) IZ. Poslední výjimka je uplatněna u pohledávky, která je zajištěna.⁵³ U zajištění logicky platí, že se vypořádává zvlášť dle pokynů zajištěného věřitele a nezáleží na původu vzniku zajištění, tedy zda má základ v podnikatelské nebo nepodnikatelské činnosti dlužníka. Podnikatelským dluhům se hojně věnuje i dostupná judikatura. Za zmínku stojí například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2011, kterým bylo stanoveno, že se nemusí jednat čistě o dluhy přímo související s dlužníkovým podnikáním. Důvodem k neschválení oddlužení mohou být i dluhy, které vznikly v občanskoprávních vztazích, ve kterých dlužník vystupoval jako podnikatel nebo také dluhy veřejnoprávní povahy, typicky nedoplatek na dani.⁵⁴

Návrh na povolení oddlužení, který je možné podat pouze spolu s insolvenčním návrhem, může být sepsán a podán za dlužníka pouze osobami vyjmenovanými v § 390a odst. 1 písm. a) a b) IZ, pokud není dlužník sám takovou osobou. Mezi tyto odborně kvalifikované osoby patří advokát, notář, soudní exekutor (pokud proti dlužníku nebo jeho manželu nevede exekuční řízení)⁵⁵, insolvenční správce nebo akreditovaná osoba. Akreditovaným osobám je věnována celá část třetí IZ s názvem Akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení.⁵⁶ Výjimka z pravidla, že musí být dlužník zastoupen odborníkem je stanovena v § 390a odst. 2 IZ. Dle písm. a) tohoto ustanovení se jedná o situaci, kdy je dlužník sám fyzickou osobou s právnickým nebo ekonomickým vzděláním v magisterském studijním programu nebo vykonal zkoušku insolvenčního správce. Dle písm. b) je druhou možností situace, kdy je dlužník právnickou osobou a jedná za ni jedna

⁵¹ § 389 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵² § 389 odst. 1 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵³ § 389 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sen. zn. 29 NSČR 20/2011, R 113/2011

⁵⁵ § 390a odst. 6 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵⁶ MLEJNKOVÁ, Ivana. Podání návrhu kvalifikovanou osobou. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář* [online]. [cit. 9. 2. 2021]

z osob uvedených v ustanovení § 21 OSŘ, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce. Nebyly-li by naplněny podmínky stanovené v § 390a odst. 1 a 2 IZ, soud by k takto podanému insolvenčnímu návrhu nepřihlížel.⁵⁷

Novinkou v právní úpravě § 390a IZ je odst. 7 s účinností od 1. 6. 2019. Nově je tedy stanoveno, že nikdo není oprávněn sám nebo prostřednictvím jiného za úplatu nebo jiné zvýhodnění obstarat, zprostředkovat nebo nabídnout sepsání a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také s ním spojeného insolvenčního návrhu. Pokud by v rozporu s tímto ustanovením konala právnická osoba, dopustila by se přestupku dle § 418j odst. 3 IZ, kdy za takové jednání dle odst. 4 tohoto ustanovení lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč.

3.2. Povinnost podat insolvenční návrh

Povinnost podat insolvenční návrh je stanovena dlužníku, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou podnikatelem, a to poté co se o svém úpadku dozvěděl nebo měl dozvědět, pokud jednal s náležitou pečlivostí.⁵⁸ Povinnost dlužníka není splněna, pokud by jeho vinou došlo k zastavení řízení o insolvenčním návrhu nebo by byl jeho insolvenční návrh odmítnut.⁵⁹ Povinnost podat insolvenční návrh platí jak při platební neschopnosti, tak při předlužení.⁶⁰

Fyzické osoby nepodnikatelé nemají zákonem stanovenou povinnost podat insolvenční návrh, avšak i přesto je oddlužení často vhodnou formou řešení jejich úpadku.

3.3. Náležitosti návrhu na povolení oddlužení

Má-li dlužník v úmyslu řešit svůj úpadek nebo hrozící úpadek prostřednictvím oddlužení, musí dle § 106 odst. 1 IZ s podaným insolvenčním návrhem spojit i návrh na povolení oddlužení.⁶¹ Náležitosti návrhu na povolení oddlužení jsou upraveny v § 391 IZ. *Ustanovení upravuje po vzoru § 79 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu některé obecné a zvláštní náležitosti návrhu na povolení oddlužení.*⁶² Ustanovení § 79 odst. 1 OSŘ odkazuje na § 42 odst. 4 OSŘ, který

⁵⁷ § 97 odst. 5 č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵⁸ § 98 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁵⁹ § 98 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁶⁰ VNENK, Vladislav. Povinnost podat insolvenční návrh. *Vzory.cz* [online]. [cit. 24. 3. 2021].

⁶¹ HÁSOVÁ, Jiřina a MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. S. 74.

⁶² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. S. 887.

stanovuje právě obecné náležitosti návrhu. Obligatorní náležitosti návrhu na povolení oddlužení uvedené v § 391 odst. 1 IZ prošly s novelou účinnou od 1. 6. 2019 určitými změnami. Návrh na povolení oddlužení musí obsahovat označení dlužníka a osob oprávněných za něj jednat. Tato část platí beze změn. Označení osob se věnuje § 392 odst. 4 IZ, který odkazuje na § 103 odst. 1 IZ, který se užije obdobně. Jak je tedy stanoveno, fyzická osoba musí být označena jménem, příjmením a bydlištěm, případně i sídlem. Fyzická osoba podnikatel se prokáže rovněž svým identifikačním číslem. Právnická osoba musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem. Dále musí být doloženy údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících 12 měsících. Do 31. 5. 2019 bylo nutno dokládat údaje pro následujících 5 let, což vlastně korespondovalo i s dalšími požadavky na průběh oddlužení zahájených do 31. 5. 2019, které s novelou odpadají. Třetí obligatorní náležitostí je uvedení údajů o příjmech dlužníka za posledních 12 měsíců. Opět před předmětnou novelou byl na příjmy dlužníka kladen větší důraz, jelikož byly vyžadovány příjmy za poslední 3 roky zpět. Beze změny zůstal poslední požadavek, a to že je dlužník povinen sdělit návrh způsobu oddlužení nebo přiložit sdělení, že takový návrh nevznáší.

Návrh na povolení oddlužení lze podat pouze na příslušném formuláři.⁶³ Jak je známo, návrh na povolení oddlužení je možné podat pouze s insolvenčním návrhem. Dle § 80a odst. 3 IZ platí, že není-li návrh učiněn na předepsaném formuláři, použije se subsidiárně ustanovení § 43 OSŘ za účelem odstranění vad podání. *K insolvenčnímu návrhu podanému v rozporu s § 80a se nepřihlíží bez dalšího, insolvenční návrh se nezapisuje do insolvenčního rejstříku, nýbrž do rejstříku Nc; o nepřihlížení je navrhovatel spraven přípisem.*⁶⁴ Příslušný formulář spolu s pokyny k jeho správnému vyhodnocení je možné dohledat na webových stránkách www.isir.justice.cz, které jsou spravovány Ministerstvem spravedlnosti České republiky. S účinností od 1. 7. 2017 se na tuto problematiku zaměřuje vyhláška č. 191/2017 Sb., *o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení*. Formuláři návrhu na povolení oddlužení je věnován § 17 této vyhlášky, který dále rozvádí a doplňuje uvedené obsahové náležitosti. Předmětná novela provedená zákonem č. 31/2019 Sb. měla dopad i na další právní předpisy. Vyhláška č. 191/2017 Sb. proto musela být

⁶³ § 391 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁶⁴ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

zákonitě upravena, což bylo provedeno vyhláškou ministerstva spravedlnosti č. 131/2019 Sb. s účinností od 1. 6. 2019.

Dle § 17 odst. 1 vyhlášky č. 191/2017 Sb. musí formulář návrhu na povolení oddlužení s účinností od 1. 6. 2019 obsahovat následující náležitosti. Formulář musí být označen „Návrh na povolení oddlužení“. V návrhu musí být označen příslušný insolvenční soud a spisová značka insolvenčního řízení, bylo-li již přiděleno. V návrhu musí být označen dlužník a uvedena jeho elektronická adresa či adresa datové schránky, má-li ji zřízenou. Dále musí být uvedeny údaje o tom, zda je návrh podáván pro úpadek či hrozící úpadek. Zároveň je potřeba podrobně popsat skutečnosti osvědčující podání návrhu na oddlužení spolu s insolvenčním návrhem. Za předpokladu, že je návrh na povolení oddlužení podáván spolu s insolvenčním návrhem, je potřeba odkázat na náležitosti insolvenčního návrhu dlužníka, kterým se věnuje § 104 IZ. Judikatura Nejvyššího soudu problematiku obsahu insolvenčního návrhu a s ním spojeného návrhu na povolení oddlužení dále upřesňuje. *V insolvenčním návrhu musí být tvrzeny takové okolnosti, z nichž závěr o úpadku dlužníka nebo o hrozícím úpadku dlužníka logicky vzato vyplývá. Pouhé konstatování, že ‚dlužník je v úpadku‘ nebo mu ‚úpadek hrozí‘, případně, že dlužník ‚je insolventní‘ nebo že ‚je v platební neschopnosti‘ anebo že ‚je předlužen‘, není ve smyslu ustanovení § 103 odst. 2 insolvenčního zákona uvedením okolností, které úpadek osvědčují.*⁶⁵ Stejně usnesení Nejvyššího soudu dále poukazuje na § 104 odst. 4 IZ, který stanovuje povinnost prohlásit, že přikládáný seznam majetku⁶⁶, seznam závazků⁶⁷ a seznam zaměstnanců⁶⁸, jsou správné a úplné. Pokud by tak dlužník neučinil, nesplní tím řádně povinnost stanovenou § 104 odst. 1 IZ. Skutečnosti osvědčující úpadek či hrozící úpadek musí být zároveň vyličený přímo v insolvenčním návrhu, dle názoru Nejvyššího soudu nepostačí odkázat na listinné přílohy návrhu.⁶⁹ Dále je potřeba uvést údaje o všech dlužníkových příjmech za posledních 12 měsíců a údaje o očekávaných příjmech v následujících 12 měsících. Pokud by dlužník navrhoval nižší než zákonem určené splátky, je povinen uvést navrhovanou výši splátek nebo případně způsob určení výše splátek spolu s odůvodněním snížení splátek a důvodů, které vedly k jeho úpadku. Dlužník je povinen uvést údaje o vyživovaných osobách a pokud mu bylo soudem uloženo

⁶⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2010, č. j. 29 NSČR 22/2009-A-21

⁶⁶ § 104 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁶⁷ § 104 odst. 1 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁶⁸ § 104 odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2009, č. j. 29 NSČR 7/2008-A-16

platit určitou výši výživného, uvede celkovou výši tohoto výživného. V návrhu musí být podrobně popsány okolnosti, ze kterých vyplývá výše hodnoty plnění, jež při oddlužení obdrží věřitelé dlužníka. Dlužník v návrhu uvede navrhovaný způsob oddlužení nebo uvede, že konkrétní způsob nenavrhuje. Veškeré údaje uvedené v návrhu a v jeho přílohách musí být pravdivé, o čemž dlužník musí provést prohlášení. Příložené dokumenty musí být vyjmenovány v seznamu příloh. Návrh na povolení oddlužení musí obsahovat údaje o osobě, která návrh podává, není-li to sám dlužník, datum vyhotovení a podpis osoby, která návrh podává.

Ustanovení § 17 odst. 1 vyhlášky č. 191/2017 Sb. s účinností do 31. 5. 2019 se lišilo v několika bodech. Dlužník byl povinen uvádět údaje za posledních 5 let týkající se řešení jeho úpadku v insolvenčním či jiném řízení, úpadku jeho zákonného zástupce nebo člena statutárního orgánu. Další povinností, který dle aktuálně platné právní úpravy odpadla, bylo uvést údaje o pravomocných odsouzeních dlužníka pro trestné činy majetkové nebo hospodářské povahy. Tato povinnost se rovněž vztahovala na dlužníka zákonného zástupce nebo člena jeho statutárního orgánu. Uvedená povinnost se nevztahovala na situace, kdy se na osoby hledělo jako by nebyly odsouzeny. Dlužník musel uvádět jako nyní údaje o všech svých příjmech minulých i předpokládaných budoucích, avšak ne pouze za 12 měsíců, ale za poslední 3 roky a v následujících 5 letech. Dle předchozí právní úpravy nebylo potřeba vysvětlovat důvody pro snížení splátek tak, jak je stanoveno nyní. Stejně jako nyní však byla upravena povinnost doložit údaje o dlužníkem vyživovaných osobách, nově musí dlužník uvést i výši výživného stanovenou soudem. Vypuštěna byla rovněž ustanovení zakotvující povinnost doložit popis veškerého majetku dlužníka a zvláště i majetku, který je předmětem zajištění u zajištěných pohledávek. Nově odpadla i povinnost popisu všech závazků dlužníka, a zvláště také zajištěných závazků. V této oblasti tedy bylo dlužníku ulehčeno v jeho povinnosti, protože se v praxi často stává, že si ani dlužník sám není schopen vzpomenout na veškeré své nepromlčené závazky, které mohou být často i 10 let staré.

V příloze č. 1 je možné nalézt formulář Návrhu na povolení oddlužení Ministerstva spravedlnosti ČR, který byl zveřejněn aktuálně ke dni 1. 9. 2020

na internetových stránkách Insolvenčního rejstříku v sekci Formuláře.⁷⁰ Přílohu č. 2 tvoří Pokyny ke zdárnému vyplnění tohoto Návrhu, ze stejného zdroje.

3.4. Přílohy k návrhu na povolení oddlužení

Ustanovení §§ 391 a 392 IZ vymezují náležitosti návrhu na povolení oddlužení a přiložených listin tak, aby měl soud dostatečné podklady k rozhodnutí o tom, zda jsou splněny podmínky pro povolení oddlužení.⁷¹ Přílohám k návrhu na povolení oddlužení je věnován § 392 IZ ve spojení s § 104 IZ, který upravuje náležitosti insolvenčního návrhu.

Do 31. 5. 2019 byl dlužník povinen doložit dle § 392 odst. 1 IZ seznam majetku a seznam závazků, listiny o svých příjmech za poslední 3 roky, písemný souhlas nezajištěného věřitele, pokud by na základě dohody dlužník splnil plnění v hodnotě nižší než 30 % jeho pohledávky a dále dle § 392 odst. 3 IZ byl dlužník povinen doložit darovací smlouvu nebo smlouvu o důchodu, byla-li uzavřena.

V současnosti účinná právní úprava ustanovení § 392 odst. 1 IZ vypouští seznam závazků, a to i z ustanovení § 104 IZ pro případ insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení. Upuštění od povinnosti doložit seznam závazků se promítne i do ustanovení § 430 IZ, které upravuje povinnost soudu vyrozumět, nejen o zahájení insolvenčního řízení, zahraniční věřitele v EU. Současná praxe soudů je taková, že tuto povinnost plní výzvou dlužníka v rozhodnutí o úpadku.⁷² Další změnou je, jak již bylo zmíněno, že nově není potřeba dokládat listiny o příjmech za poslední 3 roky, ale postačují příjmy za posledních 12 měsíců. Dle § 392 odst. 1 písm. c) IZ musí dlužník doložit souhlas věřitele, u kterého by byla hodnota plnění nižší, než jak je stanoveno v § 412a odst. 1 písm. b) a c) IZ. Hodnota plnění je rozlišována dle délky oddlužení, tedy oddlužení 3leté a 5leté. Nižší hodnota plnění v době 3 let od schválení oddlužení činí méně než 60 % pohledávek věřitelů. Nižší hodnota plnění v době 5 let od schválení oddlužení se posuzuje podle toho, zda dlužník vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat. Zde se uplatní vyvratitelná právní domněnka, že tuto povinnost dlužník neporušil, pokud by splatil alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Zrušena byla také povinnost

⁷⁰ Formulář dostupný z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

⁷¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2008, sp. zn. 1 VSPH 9/2008

⁷² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

v §392 odst. 3 IZ dokládat darovací smlouvy a smlouvy o důchodu. Zcela novou přílohou je čestné prohlášení dle § 392 odst. 1 písm. d) IZ. Dlužník tímto musí čestně prohlásit, že byl při sepisu insolvenčního návrhu poučen o svých povinnostech v insolvenčním řízení, že v oddlužení bude řádně platit pohledávky svých věřitelů, že vynaloží veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k jejich plnému uspokojení, že bude plnit všechny povinnosti vyplývající z IZ a z rozhodnutí o schválení oddlužení a konečně také, že bude přiznávat veškeré své příjmy v plné výši.

3.5. Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení

Je důležité rozlišovat mezi zahájením insolvenčního řízení a okamžikem, kdy nastávají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu.⁷³ Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastávají ale až zveřejněním vyhlášky v insolvenčním rejstříku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení.⁷⁴ Rozlišení těchto pojmů a okamžiků je důležité zejména z pohledu exekučního řízení. Jak již bylo rozebráno výše, insolvenční řízení má přednost před řízením exekučním. Typickým příkladem může být situace, kdy se exekutor chystá nařídit veřejnou dražbu. Pokud bylo insolvenční řízení zahájeno, ale nenastaly jeho účinky, nařídit ji může. Pokud bylo insolvenční řízení zahájeno a jeho účinky již nastaly, nemůže dražbu ani nařídit.⁷⁵ Základním účelem insolvenčního řízení je totiž uspokojit pohledávky věřitelů z majetku spadajícího do majetkové podstaty dlužníka na straně jedné a vyřešení majetkových poměrů insolventního dlužníka na straně druhé.⁷⁶

Jak již bylo uvedeno, zahájení insolvenčního řízení oznámí soud vyhláškou dle § 101 IZ. Dle právní úpravy do 31. 5. 2019 činila lhůta pro zveřejnění vyhlášky dle § 101 odst. 1 IZ 2 hodiny od doručení návrhu insolvenčnímu soudu. Po novele s účinností od 1. 6. 2019 došlo k úpravě lhůty, která nyní činí dle § 101 odst. 2 IZ 3 pracovní dny od doručení. V ideálním případě by tato lhůta měla ve většině případů umožnit zároveň vydání i rozhodnutí o úpadku a povolení oddlužení.⁷⁷

⁷³ § 97 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁷⁴ § 109 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁷⁵ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 4. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4396/2014

⁷⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

Nápomocná je i právní úprava § 100a IZ, která umožňuje soudu předběžně posoudit věřitelský návrh, případně odložit vydání vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení a posunout tím účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení uvedené v § 109 IZ.⁷⁸

Dle § 109 odst. 1 písm. a) IZ není možné pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty uplatnit žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou. Pokud by i přesto byla žaloba po zahájení insolvenčního řízení podána, užije se ustanovení § 141a IZ, dle kterého soud po právní moci rozhodnutí o úpadku řízení o ní zastaví. Byla-li žaloba, která by se jinak uplatňovala přihláškou, podána před zahájením insolvenčního řízení, nic nebrání jejímu projednání. Avšak po vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka dojde k přerušení takového řízení dle § 140a odst. 1 IZ.

Dalším účinkem dle § 109 odst. 1 písm. b) IZ je, že právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek uvedených v IZ. Zajištěným věřitelem je věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.⁷⁹ Jedná se výčet taxativní.⁸⁰

Ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) IZ řeší vztah insolvenčního a exekučního řízení. Výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka nebo i majetek zahrnutý do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Toto ustanovení spolu s ustanovením § 109 odst. 6 IZ potvrzuje pravidlo přednosti insolvenčního řízení, a tedy prioritu kolektivního řízení před řízením individuálním.⁸¹ K úkonům v rozporu s § 109 odst. 1 písm. c) IZ se dle § 109 odst. 6 IZ nepřihlíží.

Ustanovení § 109 odst. 1 písm. d) IZ logicky zakazuje dohodu dlužníka a věřitele o výplatě srážek z příjmů dlužníka, se kterým se při výkonu rozhodnutí

⁷⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. S. 214.

⁷⁹ § 2 písm. g) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁸⁰ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 15.

⁸¹ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 380.

nakládá jako se mzdou nebo platem. Takové jednání by bylo v rozporu se základní zásadou insolvenčního řízení o rovném postavení věřitelů dle § 5 písm. b) IZ.

Se zahájením insolvenčního řízení jsou spojeny i další účinky jako například omezená možnost dlužníka nakládat s majetkovou podstatou dle § 111 IZ. Právní úkony, které by dlužník učinil v rozporu s povinnostmi stanovenými IZ, by byly vůči věřitelům neúčinné, ledaže by tak dlužník či věřitel činili se souhlasem insolvenčního soudu.⁸²

Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení trvají až do skončení insolvenčního řízení, nestanoví-li IZ pro jednotlivé způsoby řešení úpadku dlužníka jinak.⁸³

⁸² § 111 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁸³ § 109 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

4. Způsoby oddlužení

Bylo-li insolvenčním soudem povoleno řešení úpadku dlužníka oddlužením, následuje fáze, ve které je nutno rozhodnout o způsobu oddlužení jako takovém. Na rozdíl od povolení oddlužení mají na volbu způsobu realizace oddlužení dlužníka vliv primárně nezajištění věřitelé, sekundárně také insolvenční soud.⁸⁴ Hlasovat o způsobu oddlužení mohou dle § 402 odst. 1 IZ pouze nezajištění věřitelé, avšak nezíská-li ani jeden z navrhovaných způsobů oddlužení prostou většinu, o způsobu oddlužení dle § 402 odst. 5 IZ rozhodne insolvenční soud. Novela IZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb. přinesla do způsobů oddlužení zásadní změny.

4.1. Volba způsobu oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019

Sb.

Právní úprava IZ před novelou zákona č. 31/2019 Sb. nabízela v § 398 odst. 1 IZ dva základní způsoby oddlužení, které byly poté s účinností od 1. 7. 2017 doplněny o třetí možnost. Jednalo se o zpeněžení majetkové podstaty, plnění splátkového kalendáře a fakultativně i plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části.

4.1.1. Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Tento způsob oddlužení se řídí obdobně ustanoveními, která upravují zpeněžení majetkové podstaty v konkurzu.⁸⁵ Zpeněžením se tedy rozumí převedení veškerého majetku, který náleží do majetkové podstaty, na peníze za účelem jednorázového uspokojení věřitelů.⁸⁶ Majetkovou podstatu tvoří majetek, který dlužníkovi patřil v době schválení této formy oddlužení, čímž se oddlužení zpeněžením majetkové podstaty zásadně liší od konkurzu.⁸⁷ Povinnost dlužníka vydat majetek ke zpeněžení se vztahuje i na případný zamlčený majetek. Ke zpeněžení je určen i majetek z odporovatelných úkonů, pokud insolvenční správce uspěje s odpůrčí žalobou.⁸⁸ Z odůvodnění usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014 je možno dovodit, že hlavním rozdílem zpeněžení majetkové podstaty v oddlužení od konkurzu spočívá v tom, že je zpeněžován majetek

⁸⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. S. 502.

⁸⁵ MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 6. 3. 2021]

⁸⁶ § 283 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

⁸⁷ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1477.

⁸⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

náležící do majetkové podstaty v době, kdy nastávají účinky schválení oddlužení. Z toho vyplývá, že se zpeněžování nebude týkat veškerého majetku, který dlužník nabude až po schválení oddlužení, a to i včetně jeho příjmů.⁸⁹ Zpeněžení je v tomto případě jediný způsob, jak v rámci insolvenčního řízení uspokojit dlužníkovy věřitele, a proto je vyloučeno například převzetí věci apod.⁹⁰

Co se týče průběhu zpeněžování zajištěného majetku, použije se obdobně ustanovení § 293 IZ týkající se konkurzu. Zajištění věřitelé tedy musí dát pokyn insolvenčnímu správci ke zpeněžení předmětu zajištění a po zpeněžení jsou tito věřitelé z výtěžku uspokojováni. Jak vyplývá ze soudní praxe, nebyl-li by výtěžek ze zpeněžení dostačující, mohou se zajištění věřitelé ve zbytku uspokojit z výtěžku zpeněžení ostatního majetku v majetkové podstatě poměrně spolu s nezajištěnými věřiteli.⁹¹

4.1.2. Oddlužení plněním splátkového kalendáře

Oddlužení plněním splátkového kalendáře, kterého bylo možno využít pouze do 31. 5. 2019, probíhalo formou stanovenou v § 398 odst. 3 IZ. Dlužník byl povinen po dobu 5 let splácet měsíčně nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém by z nich mohly být uspokojeny přednostní pohledávky při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci. Dlužník v následujících 5 letech od schválení oddlužení prostřednictvím insolvenčního správce poměrně distribuoval část svých příjmů mezi nezajištěné věřitele, avšak zároveň neměl povinnost zpeněžovat veškerý ostatní majetek, který nabyl před nebo po schválení oddlužení, s výjimkami stanovenými v ustanovení § 412 odst. 1 písm. b) IZ mezi které patří dědictví, dar nebo například mimořádný příjem.⁹² Oddlužení může však být splněno i dříve než za 5 let, a to pokud by se dlužníkovi podařilo 100% uspokojit pohledávky nezajištěných věřitelů v kratším časovém horizontu.⁹³

Co se týče zajištěných věřitelů, jejich postavení je výhodnější než postavení věřitelů nezajištěných. Jako při způsobu oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se zajištěný věřitel přihlásí se svou pohledávkou do insolvenčního řízení a přeje-li si zpeněžit předmět zajištění, vydá k tomu pokyn insolvenčnímu správci. V případě,

⁸⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, č. j. 3 VSPH 1712/2014-B-18

⁹⁰ JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář].

⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2018, č. j. 29 NSČR 150/2016-B-114

⁹² HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1480.

⁹³ MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 6. 3. 2021]

že by zpeněžení takového předmětu plně neuspokojilo pohledávku zajištěného věřitele, nemůže již být zařazen mezi ostatní nezajištěné věřitele, jako tomu bylo u zpeněžení majetkové podstaty.⁹⁴

Dlužník měl možnost požádat insolvenční soud o stanovení nižších měsíčních srážek dle ustanovení § 391 odst. 2 IZ, avšak dle § 398 odst. 4 IZ platila povinnost, že musí zároveň splnit alespoň 50 % hodnoty pohledávek nezajištěných věřitelů. *Proto lze s využitím citovaných ustanovení učinit oddlužení plněním splátkového kalendáře dosažitelným i pro dlužníka, který nepobírá takové příjmy, z nichž lze provádět srážky u plátce mzdy.*⁹⁵

4.1.3. Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části

Absolvovat oddlužení v insolvenčním řízení tímto způsobem bylo možné s účinností IZ od 1. 7. 2017 do 31. 5. 2019, a to díky novele IZ provedenou zákonem č. 64/2017 Sb., kterou byl § 398 odst. 1 IZ doplněn. Navrhnout oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části může výhradně insolvenční správce s výslovným souhlasem dlužníka.⁹⁶ Tento souhlas může dlužník udělit například písemným prohlášením, ve kterém navrhne zpeněžení celé majetkové podstaty nebo pouze její vymezené části.⁹⁷ Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části je podrobněji věnována kapitola 5.

4.2. Volba způsobu oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb.

S účinností od 1. 6. 2019 došlo v IZ ke komplexní změně jednotlivých způsobů oddlužení, která lze nalézt v ustanovení § 398 odst. 1 IZ. Dle novější právní úpravy má dlužník možnost řešit svůj úpadek dvěma způsoby, a to zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. O způsobu oddlužení hlasují věřitelé postupem podle § 399 až 402 IZ na schůzi nebo mimo ni, tedy beze změn. V ustanovení § 402 odst. 5 IZ je však stanoveno, že nezíská-li ani jeden možných způsobů oddlužení potřebný počet hlasů nezajištěných věřitelů, insolvenční soud rozhodne

⁹⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. S. 217.

⁹⁵ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1489.

⁹⁶ MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 7. 3. 2021]

⁹⁷ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1490.

v usnesení o schválení oddlužení o provedení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Z uvedeného vyplývá, že při nečinnosti věřitelů není možné schválit oddlužení ve formě zpeněžení majetkové podstaty.⁹⁸

Podrobněji budou jednotlivé způsoby oddlužení dle IZ s účinností od 1. 6. 2019 rozebrány v kapitole 6. a 7.

⁹⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

5. Oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty

Oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty je způsob oddlužení, kterým bylo možné řešit dlužníkův úpadek dle § 398 odst. 1 IZ s účinností od 1. 7. 2017 do 31. 5. 2019, jak již bylo zmíněno v kapitole 4.1.3. Tento způsob oddlužení zakotvený novelou IZ zákonem č. 64/2017 Sb. nebyl adekvátně upraven, což v praxi znamenalo, že vznikaly interpretační neshody.

Platí, že dle § 398 odst. 1 IZ tento způsob oddlužení byl oprávněn navrhnout jedině insolvenční správce, avšak s výslovným souhlasem dlužníka. Z dikce ustanovení § 149 odst. 3 IZ vyplývá, že způsob oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty navrhuje insolvenční správce ve zprávě o dosavadní činnosti s vyjádřením k navrhovanému způsobu oddlužení. Tuto zprávu insolvenční správce předkládá insolvenčnímu soudu před konáním schůze věřitelů dle § 402 odst. 1 IZ, pokud je svolávána.

5.1. Průběh oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty

Do průběhu oddlužení tímto způsobem vnesl světlo až Nejvyšší soud ČR svým usnesením ze dne 26. 4. 2018. Nejvyšší soud konstatoval, že oddlužení oběma formami současně se v části týkající se zpeněžení majetkové podstaty řídí ustanovením § 398 odst. 2 IZ a § 408 odst. 4 IZ, tedy obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkurzu. Toto vysvětluje skončení jednotlivých fází oddlužení tímto způsobem v různých okamžicích. Insolvenční správce by měl uzavřít tu část řízení, která se týká oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, a to bez ohledu na stále probíhající oddlužení plněním splátkového kalendáře. Jedinou podmínkou je zohlednit míru uspokojení nezajištěných věřitelů tak, aby v rámci insolvenčního řízení neobdrželi plnění přesahující hodnotu jejich pohledávek.⁹⁹ Podrobnější postup je popsán v podkapitole 6.1. vzhledem k tomu, že předmětná novela neměla zásadní vliv na průběh zpeněžování majetkové podstaty.

Z uvedeného vyplývá, že obě části oddlužení probíhají de facto zvlášť. Insolvenční správce po zpeněžení majetkové podstaty tuto část uzavře předložením

⁹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, č. j. 29 NSČR 97/2016-B-109

konečné zprávy, kterou insolvenční soud v ideálním případě schválí.¹⁰⁰ Následuje postup dle § 306 odst. 1 IZ, kdy insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu návrh rozvrhového usnesení. Insolvenční soud zváží návrh dle dosavadního uspokojení věřitelů a vydá rozvrhové usnesení tak, jak je stanoveno v § 306 odst. 2 IZ. Po skončení této části oddlužení, resp. obou částí, je-li oddlužení splněno, insolvenční soud rozhodne usnesením o splnění oddlužení dle § 413 IZ, které tímto beze na vědomí.¹⁰¹

Právní úprava IZ účinná od 1. 6. 2019 již rozebírá řešení úpadku dlužníka plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, čímž byla odstraněna celá řada aplikačních nejasností.

¹⁰⁰ MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 10. 3. 2021]

¹⁰¹ Ibid.

6. Oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty

Novela IZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb. zásadní změny v oddlužení zpeněžením majetkové podstaty nepřinesla. Tento způsob oddlužení tedy není novinkou a řešit jím úpadek dlužníka bylo možné před i po předmětné novele. Naprosto základní náhled do úpravy před novelou je uveden v kapitole 4.1.1. Cílem této kapitoly je popsat průběh a základní instituty oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, a to ve světle právní úpravy IZ po novele.

6.1. Zpeněžení majetkové podstaty

Jak již bylo shrnuto výše, pro oddlužení zpeněžováním majetkové podstaty je možno použít obdobně ustanovení týkající se konkurzu.

Oddlužení tímto způsobem je prováděno tak, že insolvenční správce zpeněžuje majetek a jiné majetkové hodnoty zahrnuté do majetkové podstaty.¹⁰² Předtím než je přistoupeno k samotnému zpeněžování majetkové podstaty, insolvenční správce vyhotovuje soupis majetkové podstaty, a to dle § 205 a násl. IZ. Do majetkové podstaty je zahrnut majetek dlužníka, který vlastní ke dni rozhodnutí o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty.¹⁰³ Obsah majetkové podstaty je shrnut v § 206 IZ a dále pak je negativně vymezen v §§ 207 a 208 IZ.

Věřitelé tedy mohou být na svých pohledávkách uspokojováni toliko z výtěžku zpeněženého majetku, který byl zahrnut do majetkové podstaty, ze zpeněžení majetku, který dlužník neoprávněně neuvedl do seznamu majetku a z hodnoty získané neúčinným právním jednáním.¹⁰⁴ Majetek, který bude zpeněžován v rámci insolvenčního řízení, je specifikován jednak v soupis majetkové podstaty a jednak v rozhodnutí o schválení oddlužení tak, aby byl aktuální ke dni vydání tohoto rozhodnutí.¹⁰⁵ Další majetkové hodnoty, které dlužník nabude po rozhodnutí o schválení oddlužení, nepodléhají oddlužení. Výjimkou je však například dědictví nebo dar.¹⁰⁶

¹⁰² KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1405.

¹⁰³ § 406 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁰⁴ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. [e-kniha]. S. 74.

¹⁰⁵ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. S. 215.

¹⁰⁶ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1405.

Zpeněžení majetkové podstaty může insolvenční správce provést veřejnou dražbou, prodejem movitých i nemovitých věcí dle OSŘ jako při výkonu rozhodnutí, prodejem majetku mimo dražbu či v dražbě provedené soudním exekutorem.¹⁰⁷ Způsob zpeněžení majetkové podstaty vybírá insolvenční správce, avšak pouze se souhlasem věřitelského výboru.¹⁰⁸ Insolvenční správce musí postupovat svědomitě a s odbornou péčí v souladu s § 12 vyhlášky č. 121/2019 Sb. *o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce*. Po zpeněžení majetku, který podléhá oddlužení, je dle ustanovení § 409 odst. 2 IZ insolvenční správce povinen podat insolvenčnímu soudu Zprávu o stavu řízení. Provádí-li insolvenční správce prodej věcí postupně, nic nebrání tomu, aby podal těchto zpráv několik.

Závěrem insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu konečnou zprávu, která shrnuje průběh insolvenčního řízení.¹⁰⁹ Pomineme-li přednostní pohledávky zajištěných věřitelů, nezajištění věřitelé jsou po úspěšném zpeněžení majetku uspokojováni poměrně na základě pravomocného rozvrhového usnesení zpravidla v závěru insolvenčního řízení, případně pokud tomu nebrání okolnosti, na základě částečného rozvrhového usnesení ještě v průběhu řízení.¹¹⁰

6.1.1. Postavení zajištěného věřitele

Jak již bylo konstatováno, zajištěný věřitel má výhodnější postavení před nezajištěným věřitelem. Aby bylo možné zajištěného věřitele uspokojit v rámci insolvenčního řízení, musí kumulativně splnit dvě podmínky. Zajištěný věřitel musí včas a řádně uplatnit svou pohledávku přihláškou a tato pohledávka musí být zjištěna v přezkumném řízení.¹¹¹ Pohledávka musí být zajištěna majetkem, který patří do majetkové podstaty, nemusí se jednat pouze o majetek ve vlastnictví dlužníka (typicky společné jmění manželů).¹¹² Novinkou však je, že majetek, který je předmětem zajištění, insolvenční správce zpeněží po schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, ledaže by s tím zajištěný věřitel vyjádřil nesouhlas. Předchozí právní úprava požadovala naopak souhlas věřitele, jak je uvedeno v podkapitole 4.1.1. Na tuto změnu reaguje ustanovení § 408 odst. 3 IZ.

¹⁰⁷ § 286 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁰⁸ § 286 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁰⁹ RABAN, Přemysl a kol. *Obchodní právo*. S. 657.

¹¹⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. S. 177.

¹¹¹ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1405.

¹¹² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Pohledávky v insolvenčním řízení. Lex Covid*. [online seminář].

Z tohoto ustanovení tedy vyplývá, že zajištěný majetek nebude zpeněžován v případě, že s tím zajištěný věřitel vyslovil nesouhlas, a zároveň zpeněžením ostatního majetku budou plně uspokojeni nezajištění věřitelé, anebo pokud je zjevné, že zajištěná pohledávka přesahuje hodnotu zajištění. Nebyl-li předmět zajištění zpeněžován, zajištěnému věřiteli ani po skončení oddlužení nezanikne právo na uspokojení ze zajištění, jak uvádí ustanovení § 414 odst. 4 IZ. Naopak za situace, že věřitel nevyjádří nesouhlas, zpravidla se zajištěný majetek bude zpeněžovat. *Výtěžek získaný zpeněžením po odečtení nákladů na správu tohoto majetku (maximálně do výše 4 % výtěžku), nákladů na zpeněžení (maximálně do výše 5 % výtěžku) a po odečtení částky odpovídající příslušné odměně insolvenčního správce vydá zajištěnému věřiteli.*¹¹³ To, co bylo před rozebíranou novelou dovozováno pouze judikatorně, nyní upravuje poslední věta ustanovení § 398 odst. 2 IZ. Zajištění věřitelé mohou být uspokojeni pouze z výtěžku zajištění, a již ne spolu s nezajištěnými věřiteli z výtěžku zpeněžení ostatního majetku.

6.1.2. Postavení nezajištěného věřitele

Nezajištěný věřitel je uspokojován z výtěžku nezajištěného majetku a dalších majetkových hodnot, které byly zahrnuty do majetkové podstaty. Zdrojem uspokojení může být i tzv. hyperocha, tedy přebytek, který zbyl z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění po plném vypořádání zajištěných věřitelů.¹¹⁴ Obdobně jako v konkurzu jsou nezajištění věřitelé uspokojováni dle § 305 odst. 1 IZ, a to poměrně rozvrhem či částečným rozvrhem. Při volbě preferovaného způsobu oddlužení, by měl sepisovatel návrhu dlužníka řádně poučit a přihlédnout k hodnotě majetku, který dlužník vlastní. Dlužník může mít často zkrácený pohled na hodnoty majetku a na jeho zpeněžitelnost.¹¹⁵ V ustanovení § 398a odst. 2 IZ je i z tohoto důvodu zakotvena povinnost uložená insolvenčnímu správci nechat vypracovat znalecký posudek, kterým bude předmětný majetek oceněn. *Věřitelé i insolvenční soud tak mají k dispozici důležitý podklad pro své rozhodnutí, jaký způsob provedení oddlužení zvolit.*¹¹⁶

¹¹³ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. S. 217.

¹¹⁴ MLEJNKOVÁ, Ivana. *Způsoby oddlužení. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 14. 3. 2021]

¹¹⁵ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. [e-kniha]. S. 75.

¹¹⁶ Ibid.

7. Zákonná kombinace

V insolvenčním řízení zahájeném od 1. 6. 2019 již není možné řešit úpadek dlužníka čistě plněním splátkového kalendáře. Dle § 398 odst. 1 IZ je možné řešit úpadek dlužníka oddlužením nejen zpeněžením majetku, ale také plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, v tzv. zákonné kombinaci. Tento způsob oddlužení je tedy jediný, ve kterém byla částečně zachována možnost plnění prostřednictvím pravidelných měsíčních splátek.

Právní úprava IZ účinná do 31. 5. 2019 spočívala na principu, že víceméně každý, kdo byl schopen setrvat v oddlužení po dobu 5 let a dosáhne hranice alespoň 30 % splněných nezajištěných pohledávek, splní oddlužení a budou mu ve zbytku dluhy odpuštěny. *Naproti tomu nová koncepce oddlužení posunuje tento (pro dlužníka) klíčový okamžik už do fáze splnění oddlužení, neboť již ne každý, kdo oddlužením projde, splní také (podmínky) tohoto oddlužení.*¹¹⁷

7.1. Zdroje plnění v zákonné kombinaci

Plnění pro věřitele v zákonné kombinaci je získáváno ze zdrojů stanovených v § 398 odst. 3 IZ, tedy jednak ze zpeněžení majetkové podstaty obdobně jako při konkurzu a jednak měsíčními splátkami z příjmů dlužníka v takovém rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky, a to do vydání rozhodnutí o splnění oddlužení.

Hlavním zdrojem tedy budou na straně jedné pravidelné měsíční splátky, a to typicky ze mzdy, platu, invalidního nebo starobního důchodu a dalších pravidelných příjmů, ze kterých je možno provádět srážky ve výše uvedeném rozsahu. Na straně druhé to bude rozdělený výtěžek, který byl získán zpeněžením majetku, který byl dlužník povinen vydat ke zpeněžení. Dalšími zdroji mohou být mimořádné splátky z výtěžku získaného dle § 412 IZ, tedy například dary, dědictví, mimořádné příjmy, zamlčený majetek, majetek z odporovatelných úkonů a tak dále.¹¹⁸ Konečně zdrojem bude i výtěžek ze zpeněžení zajištěného majetku dle § 298 IZ. Zahrnout do zdrojů by bylo možné i případně prostředky, které byly

¹¹⁷ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1486.

¹¹⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

získány v exekuci, avšak nebyly vydány oprávněnému, což vyplývá i ze skutečnosti, že má insolvenční řízení přednost.

7.2. Plnění splátkovým kalendářem

Plnění splátkového kalendáře v oddlužení v zákonné kombinaci probíhá dle § 398 odst. 3 IZ do doby, kdy insolvenční správce podá insolvenčnímu soudu zprávu o splnění oddlužení. Z formulace tohoto ustanovení vyplývá, že není zcela jisté, jak dlouho bude oddlužení probíhat. Zpráva o splnění oddlužení by měla být podána neprodleně. O předložení zprávy o splnění oddlužení by měl být neprodleně vyrozuměn také plátce příjmu dlužníka, což insolvenční soud ukládá jako povinnost insolvenčnímu správci v usnesení o schválení oddlužení.¹¹⁹

V rámci splátkového kalendáře dochází k uspokojování všech zjištěných, nezajištěných a nepodmíněných pohledávek bez ohledu na dobu jejich splatnosti, pouze s výjimkou pohledávek vyloučených z uspokojení podle ustanovení § 170 IZ.¹²⁰ Mezi vyloučené pohledávky patří například náklady účastníků řízení vzniklé jim účastí v insolvenčním řízení.¹²¹

Obecně je doba splátkování upravena v ustanovení § 412a odst. 1 IZ. Dlužník splní oddlužení splacením nezajištěných pohledávek v plné výši.¹²² Zde je předpokladem, že bude insolvenční řízení ukončeno dříve než v následujících dvou případech. Dále dlužník splní oddlužení tak, že v době 3 let od schválení způsobu oddlužení splatí nezajištěným věřitelům alespoň 60 % pohledávek.¹²³ Zde je důležitá hranice 60 %. Výjimka byla stanovena v § 412a odst. 4 IZ, dle kterého trvá oddlužení po dobu 3 let, jedná-li se o dlužníka, který pobírá starobní důchod nebo je-li dlužník invalidní ve druhém nebo třetím stupni. Až později byl novelou č. 230/2019 Sb. s účinností od 1. 10. 2019 zakotven § 412a odst. 6 IZ, který se týká tzv. dětských dlužníků. Dle přechodného ustanovení v čl. II zákona č. 230/2019 Sb. se dle tohoto ustanovení bude postupovat i zpětně od účinnosti novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb., tedy i v řízení zahájených od 1. 6. 2019. Je totiž důležité si uvědomit, že v rámci zákonné kombinace musí být kumulativně splněn jak splátkový kalendář, tak zpeněžení k tomu určenému majetku, což může nastat

¹¹⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹²⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, č. j. 1 VSPH 1808/2014-B-13

¹²¹ § 170 písm. f) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹²² § 412a odst. 1 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹²³ § 412a odst. 1 písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

v různý okamžik.¹²⁴ Poslední možností je, že za 5 let od schválení oddlužení nebylo dlužníku oddlužení zrušeno, dlužník vynaložil veškeré spravedlivě po něm požadované úsilí.¹²⁵ Takové úsilí se považuje za dostatečné, jestliže bylo splaceno alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Tento předpoklad je vyvratitelnou právní domněnkou.

7.2.1. Postup při vyplácení splátek

Postup vyplácení splátek v insolvenčním řízení je upraven v prováděcím právním předpisu, a to konkrétně ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 121/2019 Sb., *o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce*. Tato vyhláška nabyla účinnosti dne 1. 6. 2019.

Postup vyplácení splátek nezajištěným věřitelům při zákonné kombinaci je upraven v § 16 této vyhlášky. Insolvenční správce je povinen provádět výplatu splátek nezajištěným věřitelům bez zbytečného prodlení, a to zpravidla nejpozději do 10 dnů od chvíle, kdy prostředky k výplatě obdrží na účet majtkové podstaty. Dále je povinen zpravidla nejpozději do 5 dnů od obdržení vyplatet dlužníku nepostižitelnou část jeho příjmu, pokud jsou tyto prostředky poukazovány na účet majtkové podstaty v plné výši. Bez zbytečného odkladu, opět zpravidla do 5 dnů, je insolvenční správce povinen provést výplatu věřitelům pohledávek na výživné. Nepřevyšuje-li výplata splátek 150 Kč, je možné po dohodě s věřitelem takto nízké splátky provádět jednou za 6 měsíců. Povinností insolvenčního správce je také určit plátcům mzdy, jakou část nezabavitelné částky nemají srážet, má-li dlužník více příjmů. A konečně je zde stanovena povinnost informovat plátce mzdy dlužníka o způsobu provádění srážek, napomůže-li to k lepší hospodárnosti v rámci oddlužení.

Přednostní pohledávky se uspokojují v následujícím pořadí:

1. *odměna a hotové výdaje insolvenčního správce [§ 168 odst. 2 písm. a) InsZ]*
2. *pohledávky věřitelů na výživném ze zákona [§ 169 odst. 1 písm. e) InsZ], jestliže vznikly po rozhodnutí o úpadku („běžné výživné“)*
3. *odměna sepisovatele návrhu na povolení oddlužení (§ 390a odstr. 5 InsZ)*
4. *záloha na úhradu odměny a hotových výdajů insolvenčního správce*

¹²⁴ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1488.

¹²⁵ § 412a odst. 1 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

5. *ostatní pohledávky věřitelů na výživném ze zákona [§ 169 odst. 1 písm. e) InsZ], tedy „dlužné výživné“*
6. *náklady spojené s udržováním a správou majetku, který není předmětem zajištění [§ 168 odst. 2 písm. b) InsZ]*
7. *ostatní přednostní pohledávky (§ 168 a § 169 InsZ).*¹²⁶

Následně je možné přistoupit k uspokojování ostatních přihlášených pohledávek, a to nejdříve nepodřízených, zajištěných a nezajištěných zvlášť, a následně podřízených, opět zajištěných a nezajištěných zvlášť.¹²⁷ Novela IZ s účinností od 1. 6. 2019 vnukla nový význam podřízeným pohledávkám dle § 172 odst. 2 IZ. Za podřízenou pohledávku se dle tohoto ustanovení považují úroky, úroky z prodlení a poplatky z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky. Za podřízenou se považuje ta část příslušenství, která převyšuje jistinu pohledávky, kterou měla pohledávka v okamžiku svého vzniku.¹²⁸

7.2.2. Nižší splátky v oddlužení

Dlužník má možnost požádat o stanovení nižších než zákonem stanovených srážek z příjmů, a to buď přímo v návrhu na povolení oddlužení, nebo nejpozději při osobním jednání s insolvenčním správcem při přezkumu přihlášených pohledávek.¹²⁹ Od 1. 6. 2019 je možné stanovit jinou výši měsíčních splátek za důvodného předpokladu, že by zákonná výše měsíčních splátek ohrozila plnění splátkového kalendáře, nebo že míra uspokojení nezajištěných věřitelů bude vyšší i při jiné výši měsíčních splátek. Není tedy již potřeba test 50% uspokojením nezajištěných věřitelů, jako tomu bylo před touto novelou, dle kterého platilo, že nižší měsíční splátky jsou možné pouze za předpokladu splnění nezajištěných pohledávek alespoň ve výši 50%.¹³⁰ Pro změnu poměrů dlužníka může insolvenční soud výši měsíčních splátek změnit i po schválení oddlužení. Tato právní úprava

¹²⁶ JIRMÁSEK, Tomáš. PODŘÍZENÉ POHLEDÁVKY, ANEB PŘEDBÍHÁNÍ VE FRONTĚ I. *Insolvency 2008* [online]. [cit. 24. 3. 2021].

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ VIDOVIČOVÁ, Lenka. Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením. *Advokátní deník* [online]. [cit. 24. 3. 2021].

¹²⁹ § 398 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹³⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

však nemá být reakcí na sociální důvody dlužníka, což je ale možné zhojit přerušáním splácení na žádost dlužníka dle § 412b odst. 1 IZ, a to až na 1 rok.¹³¹

7.3. Zpeněžení majetkové podstaty

Zpeněžení majetkové podstaty v oddlužení zákonnou kombinací se od oddlužení zpeněžení majetkové podstaty liší tak, že ne vždy bude nutně docházet ke zpeněžení. Dle § 398 odst. 6 IZ je stanoveno, že dlužník nemusí vydat svůj majetek ke zpeněžení, jestliže by se zpeněžením tohoto majetku nedosáhlo uspokojení věřitelů. Mezi takový majetek jsou řazeny zejména věci neprodejně a věci, jejichž souhrnná hodnota nepřesahuje minimální odměnu insolvenčního správce.¹³² Insolvenční správce tedy zváží zejména hodnotu, které může být dosaženo zpeněžením majetku, což tedy učiní na základě vypracovaného znaleckého posudku, dále přihlédne k výši nákladů potřebných ke zpeněžení a v neposlední řadě i k předpokládané odměně, kterou si může insolvenční správce nárokovat.¹³³ Dle § 3 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 313/2007 Sb., *o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů*, činí odměna insolvenčního správce 15 % z výtěžku zpeněžení. Minimální odměna dle § 3 odst. 4 této vyhlášky však musí dosáhnout alespoň 20 000 Kč + DPH, je-li insolvenční správce plátcem DPH.

Dojde-li insolvenční správce k závěru, že je majetek v majetkové podstatě zpeněžitelný, insolvenční soud v usnesení o schválení oddlužení uloží dlužníku dle § 406 odst. 3 písm. e) IZ povinnost vydat insolvenčnímu správci konkrétně vymezený majetek ke zpeněžení. Právní mocí tohoto usnesení získává dispoziční oprávnění k vymezenému majetku insolvenční správce.¹³⁴ Průběh zpeněžování probíhá obdobně jako při konkurzu a tedy tak, jak je popsáno v kapitole 6.1.

7.3.1. Nadlimitní obydlí

Z ustanovení § 398 odst. 6 IZ vyplývá, že dlužník není povinen vydat ke zpeněžení své obydlí, někdy také označováno jako chráněné obydlí, ledaže toto obydlí přesahuje hodnotu určenou podle prováděcího právního předpisu násobkem

¹³¹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹³² KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení.* [e-kniha]. S. 77.

¹³³ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹³⁴ § 409 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti. Prováděcí předpis, který je v tomto ustanovení zmiňován, je nařízení vlády č. 189/2019 Sb., *o způsobu určení hodnoty obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení*, s účinností od 1. 8. 2019. Zatím však nebyl sjednocen názor na to, zda by se tato úprava použila i na zajištěné obydlí, kdy má obvykle hlavní slovo zajištěný věřitel.¹³⁵

V ustanovení § 1 vládního nařízení o způsobu určení hodnoty obydlí je specifikováno obydlí dlužníka jako každá věc, která je užívána k zajištění bytových potřeb dlužníka a jeho rodiny. Jmenovitě se jedná zejména o dům, jednotku nebo družstevní podíl v bytovém družstvu nebo vymezená část stavby – byt. Za obydlí je považováno takové místo, ve kterém dlužník převážně zdržuje.¹³⁶ Obvyklá cena obydlí se určuje zpravidla znaleckým posudkem dle § 398a odst. 2 IZ. Nejlépe přímo ve znaleckém posudku bude rovněž stanovena hranice dle vládního nařízení.¹³⁷ Hodnota chráněného obydlí dlužníka je vypočítána jako součin částky na zajištění obydlí, která vychází ze statistické hodnoty předmětné nemovitosti za poslední 3 roky a koeficientu růstu cen, a koeficientu zohledňovaných osob.¹³⁸ Zohledňovanými osobami jsou osoby žijící ve společné domácnosti s dlužníkem, kterým je dlužník povinen poskytovat výživné.¹³⁹ Posledním krokem je porovnání vypočtených hodnot. Je-li výsledná cena nižší, obydlí zůstává bez dalšího dlužníkovi, a pokud je vyšší, dlužník je povinen vydat nemovitou věc ke zpeněžení.

Výpočet nadlimitního obydlí není vysloveně jednoduchou záležitostí, a proto Ministerstvo spravedlnosti ČR vypracovalo Pomocné materiály k nařízení vlády o chráněném obydlí pro rok 2019.¹⁴⁰ Přílohou č. 3 této práce je ilustrativní příklad se vzorovým postupem určení hodnoty obydlí, které vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti ČR. Dále je přiložena Příloha č. 4, kterou tvoří přehledová tabulka shrnující částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti. Ilustrativní příklad i přehledová tabulka pracuje s hodnotami pro rok 2019. Dle

¹³⁵ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L. a ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1414.

¹³⁶ § 1 odst. 3 nařízení vlády č. 189/2019 Sb., *o způsobu určení hodnoty obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení*

¹³⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹³⁸ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. [e-kniha]. S. 79.

¹³⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹⁴⁰ MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR. *Pomocné materiály k nařízení vlády o chráněném obydlí pro rok 2019*. Justice.cz [online]. [cit. 10. 3. 2021]

sdělení Ministerstva spravedlnosti ČR jsou zatím ke dni 31. 3. 2021 připravovány pomocné materiály pro rok 2020.¹⁴¹

7.3.2. Hyperocha

Jak již bylo rozebráno výše, hyperocha, nebo-li peněžitá část výtěžku, která zbude po uhrazení dluhu a ostatních nákladů, v konkurzu i v oddlužení zpeněžením majetkové podstaty patří věřitelům. V oddlužení splátkovým kalendářem, které bylo možné vést do 31. 5. 2019, patřila hyperocha dlužníkovi. V této věci se vyjádřil například Vrchní soud v Praze, který se domnívá, že hyperocha ve splátkovém kalendáři není mimořádným příjmem dle § 412 odst. 1 písm. b) IZ, jelikož se jedná pouze o transformaci dlužníkovy majetku na finanční prostředky, tudíž nedošlo k žádnému novému přírůstku majetku.¹⁴² Otázkou však zůstává, jak na hyperochu nahlížet v rámci oddlužení zákonnou kombinací. Zdá se vhodné, aby byla rozdělena mezi ostatní věřitele, a proto praktickou možností je, že insolvenční soud v rozhodnutí § 298 odst. 2 IZ uloží insolvenčnímu správci povinnost rozdělit hyperochu mezi nezajištěné věřitele v mimořádné splátce.¹⁴³

¹⁴¹ Sdělení dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/pomocne-materialy-k-narizeni-vlady-o-chranenem-obydli/>

¹⁴² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 3. 2016, č. j. 4 VSPH 238/2016-B-41

¹⁴³ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

8. Skončení oddlužení

Řešení úpadku dlužníka oddlužením může skončit různými způsoby, a to zejména z pohledu úspěšnosti či neúspěšnosti insolvenčního řízení. Za určitých podmínek, pokud je oddlužením usnesením schváleno, může v průběhu insolvenčního řízení dojít k jeho zrušení, neplní-li dlužník povinnosti stanovené mu IZ. Na druhou stranu, proběhlo-li insolvenční řízení úspěšně a dosáhlo tak svého cíle, insolvenční soud může rozhodnout usnesením o jeho splnění. Dlužníkovým cílem je samozřejmě dosáhnout úspěšného skončení oddlužení, které je spojeno s osvobozením od placení zbylých pohledávek. Vzhledem ke shora popsaným změnám v řešení úpadku dlužníka díky novele IZ zákonem č. 31/2019 Sb., se proměnila i právní úprava skončení oddlužení, jak je rozebráno v této kapitole. Stejná právní úprava se použije pro skončení oddlužení, které je zastaveno z důvodu úmrtí dlužníka.

8.1. Zrušení schváleného oddlužení

V průběhu insolvenčního řízení mohou nastat různé okolnosti, které zapříčiní zrušení schváleného oddlužení insolvenčním soudem. Může se jednat o okolnosti, které dlužník zavinil svou neukázněností, nebo naopak nemusí na vůli dlužníka vůbec záviset.

Před dovršením schváleného oddlužení může insolvenční soud rozhodnout o jeho zrušení, jestliže je k tomu dán některý ze zákonných důvodů uvedených v § 418 odst. 1 až 3 IZ.¹⁴⁴ Dle ustanovení § 418 odst. 7 IZ může insolvenční soud rozhodnout o zrušení schváleného oddlužení rozhodnout pouze do doby, než nastanou skutečnosti, pro které by byl povinen vzít na vědomí splnění oddlužení dle § 413 IZ. Oddlužení může být zrušeno jedině až po projednání před insolvenčním soudem, jelikož často právě zrušení oddlužení předchází výzva dlužníkovi ke zjednání nápravy a neplní-li dlužník své povinnosti ani poté, je možné přistoupit ke zrušení oddlužení.¹⁴⁵ Přistoupí-li insolvenční soud ke zrušení oddlužení, současně také rozhodne o způsobu řešení úpadku dlužníka konkurzem, jak je stanoveno v § 418 odst. 1 IZ. Insolvenční soud však nemusí rozhodnout o prohlášení konkurzu a může řízení zastavit, pokud zjistí, že by dlužníkův majetek

¹⁴⁴ MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Zrušení schváleného oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 17. 3. 2021]

¹⁴⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 3. 2016, č.j. 2 VSPH 446/2016-B-61

byl pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující.¹⁴⁶ Tyto podmínky zůstávají stejné pro právní úpravu před i po novele IZ provedené zákonem č. 31/2019 Sb.

8.1.1. Zrušení schváleného oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019 Sb.

Ke zrušení oddlužení může dojít na základě návrhu dlužníka, věřitele, nebo z vlastní iniciativy insolvenčního soudu.¹⁴⁷ Bude však záležet na důvodu, pro který by mělo být schválené oddlužení zrušeno.

Základní důvody zrušení oddlužení jsou vymezeny v ustanovení § 418 odst. 1 IZ. Dle písm. a) tohoto ustanovení lze oddlužení zrušit, pokud dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení. Tyto povinnosti jsou stanoveny např. v § 412 odst. 1 IZ a patří mezi ně povinnost vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost nebo o získání příjmu usilovat, případně jej bezdůvodně neodmítat, dále má dlužník povinnost vydat insolvenčnímu správci mimořádné příjmy, zamlčené dědictví, dar nebo další zamlčený majetek, a tak dále. Dále dle písm. b) stejného ustanovení lze schválené oddlužení zrušit, ukáže-li se, že dlužník nebude schopen splnit podstatnou část splátkového kalendáře. Judikatura toto ustanovení vykládá tak, že důvodem pro zrušení oddlužení není pouze krátkodobý výpadek příjmů dlužníka, nýbrž se musí jednat o situaci, kdy je zcela zřejmé, že dlužník nebude schopen nebo ochoten v rozumném časovém horizontu dosáhnout dostatečně vysokých výdělků, které byly předpokladem schválení oddlužení.¹⁴⁸ Toto ustanovení reaguje zejména na podmínku, že při oddlužení splátkovým kalendářem musí dlužník splnit alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, v případě nižších než zákonných srážek alespoň 50 % pohledávek. Písmeno c) tohoto ustanovení se věnuje případu, kdy se dlužník svým vlastním zaviněným jednáním dostane do situace, že má nový dluh, nový peněžitý závazek, který je po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti. K tomuto ustanovení se vztahuje § 418 odst. 2 IZ, dle kterého se o zaviněný dluh dlužníka jedná v případě, že byl za účelem jeho vymožení nařízen výkon rozhodnutí nebo exekuce. Poslední možností dle tohoto ustanovení je dle písm. d) návrh dlužníka na zrušení oddlužení. Důvody, které dlužníka vedly k takovému rozhodnutí, nejsou podstatné.¹⁴⁹

¹⁴⁶ § 418 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁴⁷ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1651.

¹⁴⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, č.j. 1 VSPH 238/2012-B-42

¹⁴⁹ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1654.

Další důvod pro zrušení je uveden v § 418 odst. 3 IZ, který reaguje na nepoctivý záměr dlužníka. Insolvenční soud může schválené oddlužení zrušit a rozhodnout o prohlášení konkurzu za předpokladu, že vyjdou najevo okolnosti, dle kterých lze předpokládat, že dlužník podáním návrhu na povolení oddlužení a následným oddlužením sledoval nepoctivý záměr. Nepoctivý záměr byl vyložen například judikaturou Vrchního soudu v Praze. Dlužník sleduje nepoctivý záměr, pokud jedná vědomě a záměrně tak, že se před podáním návrhu na oddlužení nebo i během insolvenčního řízení zachoval způsobem, kterým poškodil své věřitele (např. zatajil rozhodné skutečnosti týkající se svých majetkových poměrů).¹⁵⁰

8.1.2. Zrušení schváleného oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb.

Zrušení schváleného oddlužení dle novely IZ provedené zákonem č. 31/2019 Sb. se rovněž nacházejí v § 418 odst. 1 a 3 IZ. Ustanovení § 418 odst. 1 písm. a) a d) IZ zůstávají beze změny. Nyní se § 418 odst. 1 písm. b) IZ dotýká právě nově vzniklých dluhů po schválení oddlužení, které jsou po splatnosti více než 30 dnů. Další důvod dle novely je vyjádřen v § 418 odst. 1 písm. c) IZ, dle kterého může dojít ke zrušení schváleného oddlužení, pokud není dlužník schopen kvůli vlastnímu zavinění po dobu delší než 3 měsíce splácet v plné výši ani pohledávky dle § 395 odst. 1 písm. b) IZ, jestliže vznikly po rozhodnutí o úpadku. Mezi tyto pohledávky patří nároky insolvenčního správce, zákonné výživné nebo odměna sepisovatele návrhu na povolení oddlužení. Právní úprava § 418 odst. 3 IZ zůstává beze změny tak, jak je popsáno výše.

8.2. Splnění oddlužení

Splnění oddlužení je cílem, ke kterému směřuje jak dlužník, který se chce osvobodit od svých dluhů, tak i věřitelé dlužníka, kteří jsou v rámci insolvenčního řízení poměrně uspokojeni v co možná nejvyšší možné míře. Okamžik splnění oddlužení se liší zejména podle způsobu, kterým byl řešen úpadek dlužníka.

8.2.1. Splnění oddlužení před novelou zákonem č. 31/2019 Sb.

Dle právní úpravy IZ s účinností do 31. 5. 2019 bylo možné oddlužení třemi způsoby, pro zopakování se jednalo o zpeněžení majetkové podstaty, oddlužení plněním splátkového kalendáře a plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty nebo její části.

¹⁵⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 5. 2016, č.j. 2 VSPH 896/2016-B-51

Splnění oddlužení v rámci oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupovalo dle ustanovení IZ týkající se konečné zprávy a rozvrhu v konkurzu.¹⁵¹ Po pravomocném schválení konečné zprávy, kterou insolvenční správce předložil insolvenčnímu soudu, následuje dle návrhu insolvenčního správce vydání rozvrhového usnesení.¹⁵² Po splnění rozvrhového usnesení vezme insolvenční soud dle § 413 IZ splnění na vědomí usnesením, jehož právní mocí je insolvenční řízení skončeno.

Oddlužení plněním splátkového kalendáře může být úspěšně splněno v zásadě dvěma způsoby. Prvním z nich je uplynutí zákonné lhůty 5 let, kdy proběhne řádně 60 měsíčních splátek.¹⁵³ Podmínkou úspěšnosti je však i splnění pohledávek věřitelů ve výši alespoň 30 % dle § 395 odst. 1 písm. b) IZ, nebo 50 % při nižších splátkách dle 398 odst. 4 IZ. Díky ustanovení § 415 IZ je i přes nesplnění minimální hranice možné dosáhnout na osvobození od dluhů. Druhý způsob splnění oddlužení nastává ještě před uplynutím zákonné 5leté lhůty, a to za předpokladu 100% uhrazení zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů. Ke splnění dochází dnem, kdy došlo k plnému uspokojení dlužníkových věřitelů.¹⁵⁴ Insolvenční soud vezme splnění oddlužení usnesením dle § 413 IZ a oddlužení končí nabytím právní moci usnesení tak, jak již bylo uvedeno.

Třetí kombinovaná forma oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty byla podrobně rozebrána v kapitole 5 a ke splnění dojde postupem uvedeným v podkapitole 5.1.

8.2.2. Splnění oddlužení dle novely zákonem č. 31/2019 Sb.

Splnění oddlužení dle právní úpravy IZ od 1. 6. 2019 závisí rovněž na způsobu provedení oddlužení. S menšími změnami zůstalo zachováno oddlužení zpeněžením majetkové podstaty a byla zavedena nová forma oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (zákonná kombinace), která nahradila oddlužení plněním splátkového kalendáře a fakultativní oddlužení plnění splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty. Pro oba způsoby oddlužení byl odklizen požadavek splnění alespoň 30 % pohledávek

¹⁵¹ § 408 odst. 4 zákon č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁵² MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 17. 3. 2021]

¹⁵³ Ibid.

¹⁵⁴ Ibid.

nezajištěných věřitelů, resp. 50 % při nižších než zákonem stanovených srážkách, jako předpoklad úspěšného splnění oddlužení a osvobození dlužníka od zbylých dluhů.¹⁵⁵ Nově se splnění oddlužení věnuje ustanovení § 412a IZ, které zároveň rozlišuje jednotlivé způsoby provedení oddlužení.

Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, jak již bylo zmíněno, nezaznamenalo zásadních změn. Jak je ale stanoveno v § 412a odst. 2 IZ, pro splnění oddlužení touto formou musí být splněny dvě základní podmínky. První z nich je ta, že insolvenční správce poskytne insolvenčnímu soudu zprávu o splnění rozvrhového usnesení. Druhou podmínkou je, že dlužník během celého insolvenčního řízení řádně splnil všechny povinnosti mu uložené rozhodnutím o schválení oddlužení. Zprávu o splnění oddlužení, ve smyslu § 80a odst. 2 IZ, je insolvenční správce nově povinen podat na předepsaném formuláři.

Splnění oddlužení v zákonné kombinaci je oproti oddlužení zpeněžením majetkové podstaty komplikovanější. Dle ustanovení § 412a odst. 1 IZ lze opět splnění oddlužení posuzovat na základě dvou podmínek, a to na splnění oddlužení z ekonomického hlediska a splnění z hlediska vynaloženého úsilí dlužníka. Ekonomickou stránku oddlužení lze shrnout tak, že je oddlužení splněno, pokud dlužník uhradil 100 % pohledávek, a to včetně podřízených pohledávek dle § 172 IZ, nebo pokud uhradil alespoň 60 % pohledávek v době do 3 let od právní moci usnesení o schválení oddlužení, anebo konečně uhradil tolik, kolik byl schopen v době do 5 let od právní moci usnesení o schválení oddlužení.¹⁵⁶ Ustanovení § 412a odst. 1 písm. c) IZ zakládá vyvratitelnou domněnku, že dlužník splnil oddlužení, pokud dosáhl pomyslné hranice alespoň 30 % uspokojených pohledávek nezajištěných věřitelů a tudíž není nutné dále zkoumat podrobně jeho vynaložené úsilí, na které odkazuje § 412a odst. 1 písm. a) IZ. Pokud by se objevily pochybnosti o míře úsilí, které dlužník vynaložil nebo mohl a měl vynaložit, bude povinností insolvenčního soudu ve spolupráci s insolvenčním správcem, tyto pochybnosti prověřit.¹⁵⁷ Součinnost insolvenčního správce je vyžadována zejména proto, že právě insolvenční správce je povinen vykonávat nad dlužníkem dohled dle § 15 vyhlášky č. 121/2019 Sb., *o materiálním vybavení a standardech výkonu*

¹⁵⁵ MLEJNKOVÁ, Ivana. Splnění oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 16. 3. 2021].

¹⁵⁶ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1487.

¹⁵⁷ Ibid.

funkce insolvenčního správce. Dále je potřeba připomenout, že oddlužení v zákonné kombinaci bude splněno pouze za předpokladu, že byl zpeněžen majetek, který byl dlužníkem ke zpeněžení vydán.¹⁵⁸ Je pravděpodobné, že ke zpeněžení majetku dojde dříve než ke splnění splátkového kalendáře, na což reaguje ustanovení § 409 odst. 2 IZ, dle kterého po zpeněžení majetkové podstaty je insolvenční správce povinen předložit insolvenčnímu soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, pro kterou se použije obdobně ustanovení o konečné zprávě v konkurzu.

Speciální právní úprava se nově týká starobních důchodců, invalidních důchodců a dlužníků s tzv. dětskými dluhy. Starobním důchodcům a invalidům se věnuje ustanovení § 412a odst. 4 IZ. Dle tohoto ustanovení dojde ke splnění oddlužení v zákonné kombinaci, pokud není oddlužení zrušeno v době 3 let od právní moci usnesení o schválení oddlužení a je-li takový dlužník starobním důchodcem, kterému vznikl nárok na starobní důchod před vydáním usnesení o schválení oddlužení a tento nárok trval po celou dobu oddlužení. Pro dlužníka ve druhém nebo třetím stupni invalidity platí stejné podmínky, avšak je dovozováno, že stav invalidity nemusí trvat od vydání usnesení o schválení oddlužení a postačuje, že tento stav nastane v době 3 let od tohoto usnesení.¹⁵⁹ Ustanovení § 412a odst. 6 IZ se věnuje další skupině zranitelných osob, a to jsou dětští dlužníci. Jedná se dlužníky, kterým pohledávky nezajištěných věřitelů vznikly ve výši alespoň 2/3 v době před dovršením jejich 18. roku věku, a to včetně příslušenství a smluvní pokuty, které vznikly na základě stejné smlouvy jako daná pohledávka. Dále se do stejné kategorie řadí i pohledávky, které vznikly na základě smlouvy uzavřené při podnikatelské činnosti věřitele s tím, že tato smlouva byla uzavřena před uplynutím 3 let od dosažení 18 let věku dlužníka. Aby byla taková pohledávka řazena mezi dětské dluhy, musí plnění z ní dlužník využít k úhradě alespoň ze 2/3 její výše k úhradě pohledávek specifikovaných v předchozí větě.¹⁶⁰ Ustanovení § 412a odst. 5 IZ se zabývá předcházením zneužívání výhod, které jsou poskytovány těmto zranitelným osobám. Platí, že pokud bylo takovému dlužníku v jiném již splněném insolvenčním řízení přiznáno osvobození od placení jeho

¹⁵⁸ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1488.

¹⁵⁹ MLEJNKOVÁ, Ivana. Splnění oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. [cit. 16. 3. 2021].

¹⁶⁰ Ibid.

zbylých dluhů, insolvenční soud může o splnění oddlužení v jiném řízení rozhodnout pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele.¹⁶¹

8.2.2.1. Přerušeni a prodloužení průběhu oddlužení

Od 1. 6. 2019 mohou dlužníci využít nové instituty přerušeni a prodloužení průběhu oddlužení dle § 412b IZ za účelem úspěšného skončení oddlužení.

Z § 412b odst. 1 IZ vyplývá, že přerušeni oddlužení je možné využít pouze v oddlužení zákonnou kombinací, a to nejdéle až na 1 rok na návrh dlužníka nebo insolvenčního správce. Název tohoto institutu může být matoucí, jelikož insolvenční řízení jako takové se nepřerušuje, avšak přerušuje se pouze povinnost plnit povinnosti dle splátkového kalendáře.¹⁶² Dlužník tedy na základě rozhodnutí insolvenčního soudu o přerušeni oddlužení nemusí hradit věřitelům splátky dle § 398 odst. 3 IZ. I přesto ale dlužníku zůstává povinnost hradit alespoň minimální splátku, která odpovídá odměně a hotovým výdajům insolvenčního správce, dále musí hradit na běžné výživné, případně i na odměnu za sepis a podání insolvenčního návrhu, nebyla-li uhrazena.¹⁶³ Odměna insolvenčního správce však nenáleží v plné výši, ale je snížena o 70 % po dobu přerušeni průběhu oddlužení.¹⁶⁴ Smyslem této úpravy je umožnit dlužníku pokračovat v oddlužení, i když ho postihl například dočasný výpadek příjmů. Uvedené však není důvodem pro přerušeni případného zpeněžování majetkové podstaty v zákonné kombinaci, a proto může insolvenční správce i nadále pokračovat ve zpeněžování.¹⁶⁵

O prodloužení oddlužení dle § 412b odst. 5 IZ může požádat pouze dlužník, a to po uplynutí doby rozhodné pro posouzení splacení pohledávek, která je specifikována v ustanovení § 412a odst. 1 IZ. Dlužník o takové prodloužení může požádat například v situaci, kdy již ví, že by v době 3 let od rozhodnutí o schválení oddlužení nebyl schopen splnit alespoň 60 % pohledávek nezajištěných věřitelů a kvůli tomu by byl nucen pokračovat v 5letém oddlužení.¹⁶⁶ Dlužník tedy požádá

¹⁶¹ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. [e-kniha]. S. 352.

¹⁶² GRÝGAR, Jiří. *Problematická ustanovení oddlužovací novely. Bulletin advokacie*. S. 20.

¹⁶³ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1496.

¹⁶⁴ § 3 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 313/2007 Sb., *o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů*

¹⁶⁵ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1495.

¹⁶⁶ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1496.

insolvenční soud o prodloužení a v době, o kterou je řízení prodlouženo, splní požadovanou hranici.

V souhrnu mohou tedy oddlužení zahájena od 1. 6. 2019 trvat ve své nejdelší variantě až 6 let a 6 měsíců. Ustanovení § 412a odst. 1 písm. c) IZ mluví o 5letém oddlužení, které lze dle § 412b odst. 1 IZ přerušit až na 1 rok a na závěr jej lze dle § 412b odst. 5 IZ prodloužit až o 6 měsíců.

8.3. Osvobození od dluhů

Osvobození od dluhů po úspěšném splnění oddlužení nepřichází automaticky, avšak musí o něm být rozhodnuto insolvenčním soudem.¹⁶⁷ Osvobození od dluhů se věnuje § 414 odst. 1 IZ, dle kterého s účinností do 31. 5. 2019 insolvenční soud usnesením osvobodí dlužníka od placení pohledávek, v dosud neuspokojené výši, a to pokud dlužník splní řádně a včas všechny mu uložené povinnosti. Osvobození od placení zbylých pohledávek se věnuje ustanovení § 415 IZ. Nesplní-li dlužník stanovenou hranici uhrazených alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, případně 50 % při nižších splátkách, i přesto insolvenční soud může dlužníka od placení zbylých pohledávek, které byly přihlášeny do insolvenčního řízení, osvobodit. Insolvenční soud tak může učinit pouze na návrh dlužníka, pokud dlužník prokáže, že zákonné podmínky úspěšného oddlužení nebyly splněny bez jeho zavinění, a také že částka, kterou obdrželi nezajištění věřitelé, není nižší, než kdyby byl úpadek dlužníka řešen konkurzem. *Obě skutečnosti musí být prokázány současně; pro přiznání osvobození nestačí naplnění jen jedné z nich.*¹⁶⁸ Nejvyšším soud ČR svým usnesením stanovil, že je logické, aby dlužník nemusel procházet tzv. testem konkurzem, pokud věřitelé dlužníka prosadili řešení úpadku formou oddlužení, i když znali veškeré potřebné informace.¹⁶⁹ Dle ustanovení § 416 odst. 1 IZ je takového osvobození nepřípustné pro peněžité trest nebo jiné majetkové sankce, který byly dlužníku uloženy v trestním řízení pro úmyslný trestný čin, a dále se nevztahuje ani na pohledávky na náhradu škody způsobené úmyslným porušením povinnosti. Osvobození od placení zbylých dluhů po úspěšně skončeném insolvenčním řízení není však absolutní. Rozhodnutím insolvenčního soudu může dojít k odejmutí přiznaného osvobození a ze zákona může dojít k zániku přiznaného osvobození. Dle

¹⁶⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹⁶⁸ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář.* S. 1638.

¹⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 4. 2018, č.j. 29 NSČR 218/2016

ustanovení § 417 IZ může ve lhůtě 3 let od pravomocného usnesení o osvobození od placení zbylých dluhů insolvenční soud osvobození odejmout, zjistí-li, že se dlužník choval v rozporu se smyslem výhod, které mu osvobození od dluhů poskytuje.¹⁷⁰ Ustanovení § 417 odst. 1 IZ tuto možnost přiznává dotčenému věřiteli, který podal návrh k insolvenčnímu soudu a nemohl vznést námitku z dále specifikovaných důvodů před rozhodnutím o přiznání osvobození dlužníka. Mezi dotčené věřitele patří i ti, kteří se do insolvenčního řízení se svou pohledávkou nepřihlásili, ač tak učinit měli.¹⁷¹ K odejmutí přiznaného osvobození tedy může dojít, pokud by bylo zjištěno, že došlo ke schválení oddlužení nebo k přiznání osvobození kvůli podvodnému jednání dlužníka nebo vyšlo-li by najevo, že dlužník poskytl zvláštních výhod některému z věřitelů. K zániku přiznaného osvobození dle § 417 odst. 2 IZ by mohlo dojít v případě, že by byl dlužník do 3 let od právní moci rozhodnutí o osvobození odsouzen za úmyslný trestný čin, kterým podstatně ovlivnil schválení oddlužení, provedení oddlužení, přiznání osvobození, anebo jiným způsobem poškodil své věřitele. K takovému zániku není potřeba rozhodnutí insolvenčního soudu, jelikož osvobození zaniká přímo ze zákona. Insolvenční soud svým rozhodnutím zánik pravomocně přiznaného osvobození pouze deklaruje.¹⁷² Zánik osvobození nemůže nastat u pohledávek věřitelů, kteří se sami dopustili podvodného jednání spolu s dlužníkem.¹⁷³ Odvolat se proti rozhodnutí o odejmutí či zániku přiznaného osvobození se může pouze dlužník a věřitel, jehož se zánik osvobození týká.¹⁷⁴

Ustanovení § 414 odst. 1 IZ s účinností od 1. 6. 2019 upravuje osvobození od dluhů tak, že jestliže dlužník splní řádně a včas uložené povinnosti a insolvenční soud rozhodne o splnění oddlužení, spolu s tímto rozhodnutím spojí i rozhodnutí, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém ještě uspokojeny nebyly. Pro oba způsoby platí, že insolvenční soud rozhoduje o osvobození dlužníka od placení pohledávek z moci úřední a dlužník nemusí osvobození navrhopat tak, jak tomu bylo dle právní úpravy IZ do 30. 6. 2017.¹⁷⁵ Vzhledem ke koncepčním změnám způsobu oddlužení ztratilo

¹⁷⁰ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1643.

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu v ČR ze dne 31. 8. 2016, č.j. 29 NSČR 62/2016-B-75

¹⁷² HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1645.

¹⁷³ § 417 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁷⁴ § 417 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*

¹⁷⁵ KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. S. 1500.

ustanovení § 415 IZ význam, a proto bylo zrušeno. Ustanovení § 416 odst. 1 IZ, ve kterém jsou rozebrány pohledávky, jichž se osvobození netýká, bylo doplněno o pohledávky věřitelů na výživném ze zákona a o pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví. Ve zbytku právní úprava osvobození od dluhů nezaznamenala větších změn.

Obecně platí, že osvobození dlužníka od placení pohledávek ve zbylé výši neznamená zánik pohledávky, avšak dlužník je pouze zbaven povinnosti ji věřiteli uhradit. Tato pohledávka již nemůže být věřiteli přiznána v soudním či jiném řízení, jelikož taková pohledávka má povahu naturální obligace.¹⁷⁶

8.4. Smrt dlužníka

Dojde-li během probíhajícího oddlužení k úmrtí dlužníka, insolvenční soud zastaví insolvenční řízení dle ustanovení § 107 odst. 5 OSŘ. Smrtí dlužníka ztrácí insolvenční správce dispoziční oprávnění k majetku dlužníka a oprávnění přechází na správce pozůstalosti.¹⁷⁷

Zajímavý je náhled na důsledky smrti dlužníka, jedná-li se o jednoho z manželů, kteří řeší svůj úpadek společným oddlužením manželů. Dle názoru Vrchního soudu v Olomouci je institut společného oddlužení manželů postaven na konceptu právní fikce jediného dlužníka. Ve výsledku tedy umře-li jeden z manželů, pozůstalý manžel dále pokračuje v oddlužení beze změny tak, jak bylo stanoveno v usnesení o schválení oddlužení.¹⁷⁸ Na druhou stranu Vrchní soud v Praze se domnívá, že v případě smrti jednoho z manželů dochází k zániku podmínek pro společné řízení řešící úpadek manželů, zaniká i společné jmění manželů, jež musí být vypořádáno v pozůstalostním řízení, a proto je na místě insolvenční řízení zastavit dle § 107 odst. 5 OSŘ.¹⁷⁹ Ke sjednocení soudní judikatury došlo usnesením Nejvyššího soudu ČR, který se přiklonil k názoru Vrchního soudu v Olomouci. Nejvyšší soud ČR se domnívá, že jediným důsledkem smrti jednoho z manželů je ta skutečnost, že se fikce jednoho dlužníka (manželů) změní v realitu a v oddlužení pokračuje skutečně jeden dlužník. Tato změna ve výsledku nemá žádný vliv na insolvenční řízení a je možné v něm pokračovat.¹⁸⁰

¹⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010

¹⁷⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář].

¹⁷⁸ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 4. 2016, č.j. 2 VSOL 54/2016-B-19

¹⁷⁹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, č.j. 2 VSPH 704/2016-B-37

¹⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 12. 2020, sen. zn. 29 NSČR 4/2020

9. Lex Covid

Uplynulých 12 měsíců od chvíle vytvoření konečné struktury do dokončení této kvalifikační práce přinesly do problematiky insolvenčního práva a řešení úpadku oddlužením značné změny v důsledku celosvětové pandemie způsobené virem SARS CoV-2. Zmíněná pandemie má nepříznivý přesah do ekonomické roviny velké části populace, což se nutně muselo promítnout i do právní úpravy tak, jak je popsáno níže.

9.1. Lex Covid I

V důsledku koronavirové krize byla přijata od března 2020 celá řada opatření, která prozatím neměla obdoby. Jedním z těchto opatření bylo i přijetí zákona č. 191/2020 Sb., *o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu* (dále jen „Lex Covid I“), který nabyl účinnosti dne 24. 4. 2020. Insolvenčnímu právu byla věnována celá Hlava III s názvem Zvláštní opatření ve vztahu k insolvenčnímu právu.

Z důvodové zprávy k Lex Covid I vyplývá, že jeho cílem bylo řešit zejména akutní změny v ekonomické sféře dlužníků, kteří v důsledku koronavirové krize a na ní navazující opatření, která měla zabránit šíření nemoci, nebyli schopni plnit své měsíční splátky zejména v oddlužení plněním splátkového kalendáře. Dlužníci v oddlužení, která byla zahájena od 1. 6. 2019, mají možnost přerušit svého oddlužení dle § 412b IZ, a to až na dobu 1 roku. Dlužníci v oddlužení zahájením do 31. 5. 2019 tuto možnost nemají, a proto má těmto dlužníkům Lex Covid I přinést ujištění, že nesplnění alespoň 30% hranice pohledávek nezajištěných věřitelů v oddlužení splátkovým kalendářem kvůli ekonomickým dopadům nemoci SARS CoV-2 nemusí mít nutně za následek nesplnění oddlužení.¹⁸¹

Lex Covid I se dotýká celé řady institutů v rámci insolvenčního práva. Zejména se dotýká prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení, doručování, omezení povinnosti dlužníka podat insolvenční návrh, omezení oprávnění věřitelů podat insolvenční návrh, opatření ve vztahu k plnění splátkového kalendáře,

¹⁸¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 191/2020 Sb., *Lex Covid I*. Obecná část, 2. Odůvodnění hlavních principů a nezbytnosti navrhované právní úpravy, b) Akutní změny v insolvenčním právu. CODEXIS [online].

opatření ve vztahu k přiznání osvobození od dluhů, opatření k plnění reorganizačního plánu, opatření k běhu lhůt pro účely neúčinnosti právních úkonů a rovněž byl zákonem Lex Covid I novelizován IZ, a to v rozsahu tzv. oddlužitelného subjektu, kdy nově je možné i tzv. podnikatelské oddlužení, které zakládá bezvýznamnost nesouhlasu věřitele s pohledávkou z podnikání.¹⁸² Krátce budou rozebrány některé tyto instituty.

Prominout zmeškanou lhůtu dle § 5 odst. 1 Lex Covid I je možné za předpokladu, že došlo ke zmeškání lhůty v době trvání mimořádných opatření při epidemii¹⁸³ a došlo k nim v důsledku omezení plynoucích z mimořádných opatření při epidemii, která této osobě znemožňovala nebo podstatně ztěžovala úkon učinit. Úkon nelze prominout, pokud již bylo o věci rozhodnuto, nebo pokud jsou zmeškaným úkonem odvolání či námitky, které směřují proti pravomocnému rozhodnutí. Tato právní úprava tak bere v potaz specifika insolvenčního řízení, kdy na sebe úkony a rozhodnutí navazují běžně v řádu dnů.¹⁸⁴ Dle ustanovení § 5 odst. 2 Lex Covid I musí žadatel podat žádost do 7 dnů od ukončení nebo zrušení mimořádných opatření a zároveň spolu s žádostí spojit i zmeškaný úkon.

Konkrétně oddlužení se například dotklo i ustanovení § 13 Lex Covid I, které stanovilo, že k věřitelským insolvenčním návrhům se s účinností od 24. 4. 2020 do 31. 8. 2020 nepřihlíží, což konstatuje insolvenční soud usnesení, proti kterému není odvolání přípustné. Rovněž s takovým insolvenčním návrhem nejsou spojeny žádné účinky, které jsou uvedeny např. v ustanovení §§ 109 a 111 IZ.¹⁸⁵ I přesto ale mají věřitelé možnost vymáhat svou pohledávku, a to zejména započtením pohledávek, realizací zajištění či v nalézacím a exekučním řízení.¹⁸⁶ Po 31. 8. 2020 již věřitelům nic nebrání podat nový insolvenční návrh.¹⁸⁷

Lex Covid I rovněž přinesl dlouhodobé změny v ustanovení § 389 odst. 1 písm. b) IZ, ve kterém se zrušují slova „která nemá dluhy z podnikání“. Tato změna je změnou nejzásadnější, a to i protože je změnou permanentní. Nově tedy do oddlužení může vstoupit i taková fyzická osoba, jejíž

¹⁸² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení*. [online seminář].

¹⁸³ Definice viz § 1 odst. 2 zákona č. 191/2020 Sb., *Lex Covid I*

¹⁸⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Pohledávky v insolvenčním řízení. Lex Covid*. [online seminář].

¹⁸⁵ JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID – ČÁST II. – CO? *Insolvency 2008* [online]. [cit. 20. 3. 2021].

¹⁸⁶ PROUZA, Jiří. Lex COVID: Krizová insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru. *Epravo.cz* [online]. [cit. 20. 3. 2021].

¹⁸⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Pohledávky v insolvenčním řízení. Lex Covid*. [online seminář].

dluhy mají původ v její podnikatelské činnosti. Nesouhlas vyjádřený věřitelem, jak bylo podrobně rozebráno v podkapitolách 1.4.2. a 2.1. je nyní bezpředmětný.¹⁸⁸

9.2. Lex Covid II

Lex Covid I byl s účinností od 13. 11. 2020 novelizován zákonem č. 460/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 191/2020 Sb., *o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, a zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Covid II“). V průběhu září 2020 došlo k opětovnému výraznému šíření viru SARS CoV-2, což s sebou neslo celou řadu dalších omezení s přesahem do ekonomického života fyzických i právnických osob, a proto bylo přistoupeno k této novelizaci.¹⁸⁹*

Lex Covid II například prodlužuje lhůtu stanovenou v § 12 odst. 2 Lex Covid I, ve které není dlužník povinen podat svůj insolvenční návrh, pokud byl jeho úpadek způsoben převážně v důsledku opatření přijatých kvůli viru SARS CoV-2. Původně stanovená lhůta do 31. 12. 2020 byla prodloužena do 30. 6. 2021.¹⁹⁰ Naopak lhůta pro podávání věřitelských insolvenčních návrhů stanovená v § 13 odst. 3 IZ i po přijetí Lex Covid II platí beze změny, tedy věřitelé mohou podávat insolvenční návrhy proti svým dlužníkům od 1. 9. 2020.¹⁹¹ Další zásadní změna se promítla do § 14 odst. 3 Lex Covid I. Oddlužení zahájená do 31. 5. 2019 včetně, nebudou zrušena až do 30. 6. 2021, pokud dlužník nebude schopen plnit splátkový kalendář z důvodu opatření přijatých kvůli viru SARS CoV-2.¹⁹²

¹⁸⁸ JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID – ČÁST III. – CO? *Insolvence 2008* [online]. [cit. 20. 3. 2021].

¹⁸⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2020 Sb., *Lex Covid II*. Obecná část, 1. Zhodnocení platného právního stavu. CODEXIS [online].

¹⁹⁰ JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID II – TO UŽ TADY BYLO, UŽ TO DOBŘE ZNÁM. *Insolvence 2008* [online]. [cit. 20. 3. 2021].

¹⁹¹ KRÁLÍČEK, Jan a SEDLÁČEK, Dušan. MIMOŘÁDNÉ ZMĚNY INSOLVENČNÍHO ZÁKONA ANEB LEX COVID JUSTICE II JAKO DALŠÍ POMOC PODNIKATELŮM V KRIZI. *Havel & Partners - publikace a newslettery* [online]. [cit. 20. 3. 2021].

¹⁹² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení*. [online seminář].

Závěr

Institut oddlužení fyzických osob a fyzických osob podnikajících má svou již více než 10letou tradici. Cílem přijatého zákona č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)* bylo s účinností od 1. 1. 2008 zavést novou sanační podobu řešení úpadku dlužníka. Oddlužení fyzických osob prošlo za dobu své existence značnou řadou změn, které byly přijaty z větší části ve prospěch dlužníka a jeho možného vstupu do oddlužení. Z účinné právní úpravy je prozatím vrcholem tohoto trendu novela provedená zákonem č. 31/2019 Sb., která je předmětem komparace této diplomové práce. Tato novela je nejen odbornou veřejností označována za silně prodlužnickou a zřejmě tomuto vývojovému trendu není konec. Do českého právního řádu bude s největší pravděpodobností od léta 2021 zakomponována Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. 6. 2019, která se věnuje preventivní restrukturalizaci a oddlužení. Jedním z cílů této Směrnice je umožnit oddlužení i podnikatelským subjektům. Do tohoto záměru ale stihl zasáhnout Lex Covid I, který v tomto ohledu současný insolvenční zákon novelizoval. Sečteno podtrženo, insolvenční právo je aktuálně velmi dynamickým právním odvětvím, které čekají nemalé změny, i to nejen vzhledem k ekonomickým dopadům pandemie viru SARS CoV-2.

Téma zpracované v této kvalifikační práci však nehledí do budoucna, ale zpracovává komparativním způsobem oddlužení fyzických osob v jakémsi dvoukolejném režimu právní úpravy insolvenčního zákona účinné do 31. 5. 2019 a právní úpravy účinné od 1. 6. 2019.

První kapitola této práce pojednává o historických souvislostech insolvenčního práva a postupného vývoje institutu oddlužení neboli osvobození od dluhů. Institut insolvencí a potřeby jeho řešení byl již dobře známý římskému právu, na které navazuje právo Českých zemí. Následuje moderní právní úprava, jejímž vyústěním je současná právní úprava spolu s rozebráním nejrozsáhlejších či nejzásadnějších novelizací současného insolvenčního zákona z let 2013, 2017 a poté i 2019. Druhá kapitola se dotýká předpokladů, které musí dlužník splňovat pro vstup do oddlužení s nadějí úspěšného splnění a osvobození od placení zbylých dluhů. Zásadní koncepční změny v oddlužení zahájených od 1. 6. 2019 se projeví i v náhledu na dlužníka jako na oddlužitelný subjekt. Cílem provedené novelizace insolvenčního zákona bylo umožnit většímu okruhu osob řešit svůj úpadek

v insolvenčním řízení, avšak s důrazem na poctivý záměr dlužníka, na který je nahlíženo před i v průběhu celého oddlužení. Má-li dlužník předpoklady rozebrané ve druhé kapitole, může přejít k podání insolvenčního návrhu spolu s návrhem na povolení oddlužení tak, jak popisuje kapitola třetí. Přijaté novelizace se totiž promítly i do této úpravy. V návrhu na povolení oddlužení dlužník může uvést preferovaný způsob oddlužení z těch uvedených ve čtvrté kapitole, ať už se jednalo o způsoby před předmětnou novelou či způsoby aktuální. Jak již bylo nastíněno výše, kapitola 5 až 7 se každá věnuje vybraným způsobům oddlužení. Kapitola pátá se věnuje fakultativnímu způsobu oddlužení, kterým bylo možné řešit oddlužení do 31. 5. 2019, a to plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Tento způsob oddlužení byl zvolen především proto, že ilustruje zbylé možné způsoby oddlužení, kterými jsou zpeněžení majetkové podstaty a plnění splátkového kalendáře. Nové právní úpravě účinné od 1. 6. 2019 se věnuje kapitola šestá, jedná se o zpeněžení majetkové podstaty, a kapitola sedmá pojednávající o oddlužení v tzv. zákonné kombinaci. Závěr diplomové práce koresponduje se závěrem insolvenčního řízení, kterým je nevyhnutelně skončení insolvenčního řízení, ať už úspěšné či neúspěšné, z vůle dlužníka i bez jeho vůle. Poslední kapitola byla přidána nad rámec původní struktury práce, a to jako ukázka toho, jak je insolvenční právo potřebným a rychle se měnícím právním odvětvím. Předpokladem této práce rovněž bylo porovnání aktuální právní úpravy a právní úpravy těsně předcházející, avšak problematika Lex Covid do tohoto konceptu zasáhla nemalou měrou a z důvodu aktuality diplomové práce byla krátce zahrnuta.

Trendem posledních let je vcelku hojná legislativní činnost, která byla navíc umocněna zatím stále neutuchající celosvětovou pandemií. I tak jsou dále zpracovávány další novely insolvenčního zákona, nejbližší z nich zřejmě s účinností od léta 2021. Světlem na konci tunelu je, že tyto změny snad povedou k větší právní jistotě a podaří se sjednotit právní úpravu průběhu insolvenčního řízení, a to nejen v rámci oddlužení.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura a komentáře

1. HÁSOVÁ, Jiřina a MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 311 s. ISBN 978-80-7400-715-6.
2. HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 1824 s. ISBN 978-80-7400-691-3.
3. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, 299 s. ISBN 978-80-7380-766-5.
4. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018, 1240 s. ISBN 978-80-7502-257-8.
5. LISSE, Luděk. *Insolvenční právo*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, 90 s. ISBN 978-80-86754-91-8.
6. KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L. a ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1792 s. ISBN 978-80-7598-578-1.
7. RABAN, Přemysl a kol. *Obchodní právo*. Brno: Václav Klemm - Vydavatelství a nakladatelství, 2020, 704 s. ISBN 978-80-87713-19-8.
8. SCHELLEOVÁ, Ilona. *Bankrotý očima práva*. Bratislava: ELITA, ekonomická literární agentúra, VYDAVATELSTVO a DISTRIBÚCIA, 1997, 304 s. ISBN 80-8044-029-8.
9. URFUS, Valentin. *Rozpravy Československé akademie věd: Vznik a počátky konkursního práva v Čechách*. Sešit 4. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1960.
10. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. *Civilní právo procesní*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, 621 s. ISBN 978-80-7380-714-6.

Odborná literatura dostupná z elektronických zdrojů

1. DVOŘÁKOVÁ, Veronika. Kam až povede lidská benevolence aneb oddlužení jako zbraň dlužníka na věřitele. *Advokátní deník* [online]. 7. 5. 2020 [cit. 25. 2. 2021]. Dostupné z:

- https://advokatnidenik.cz/2020/05/07/kam-az-povede-lidska-benevolence-aneb-oddluzeni-jako-zbran-dlužníka-na-veritele/#_ftn18
2. JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID – ČÁST II. – CO? *Insolvenční právo 2008* [online]. 29. 4. 2020 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/lex-covid-cast-ii-co/>
 3. JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID – ČÁST III. – CO? *Insolvenční právo 2008* [online]. 1. 5. 2020 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/lex-covid-cast-iii-co/>
 4. JIRMÁSEK, Tomáš. LEX COVID II – TO UŽ TADY BYLO, UŽ TO DOBŘE ZNÁM. *Insolvenční právo 2008* [online]. 16. 11. 2020 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/lex-covid-ii-to-uz-tady-bylo-uz-to-dobre-znam/>
 5. JIRMÁSEK, Tomáš. PODŘÍZENÉ POHLEDÁVKY, ANEB PŘEDBÍHÁNÍ VE FRONTĚ I. *Insolvenční právo 2008* [online]. 7. 1. 2020 [cit. 24. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.insolvencnizona.cz/clanky/podrizene-pohledavky-aneb-predbihani-ve-fronte-i/>
 6. KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P. a ZRŮST, L. *Insolvenční právo prakticky. Oddlužení*. [e-kniha]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, 402 s. ISBN 978-80-7598-295-7.
 7. KRÁLÍČEK, Jan a SEDLÁČEK, Dušan. MIMOŘÁDNÉ ZMĚNY INSOLVENČNÍHO ZÁKONA ANEB LEX COVID JUSTICE II JAKO DALŠÍ POMOC PODNIKATELŮM V KRIZI. *Havel & Partners - publikace a newslettery* [online]. 11. 11. 2020 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.havelpartners.cz/lex-covid-justice-ii-insolvence/>
 8. MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. 18. 2. 2021 [cit. 6. 3. 2021]. Dostupné z: https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/zpusoby-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzsV8E_sF9gJcQ/?uri_view_type=35
 9. MLEJNKOVÁ, Ivana. Archiv III – právní úprava účinná do 31. 5. 2019: Zrušení schváleného oddlužení [online]. 18. 2. 2021 [cit. 15. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/zruseni-schvaleneho-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

[jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzuGARD8pPtMYQ/?uri_view_type=35](https://www.insolvenční-zakon-komentar.cz/onb/33/podani-navrhu-kvalifikovanou-osobou-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzuGARD8pPtMYQ/?uri_view_type=35)

10. MLEJNKOVÁ, Ivana. Podání návrhu kvalifikovanou osobou. In: *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. 25. 11. 2019 [cit. 9. 2. 2021]. Dostupné z: https://www.insolvenční-zakon-komentar.cz/onb/33/podani-navrhu-kvalifikovanou-osobou-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJimdF9kX4YAyW_HlwI24D7w/?uri_view_type=36#9.2.1.1
11. MLEJNKOVÁ, Ivana. Splnění oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. 18. 2. 2021 [cit. 16. 3. 2021]. Dostupné z: https://www.insolvenční-zakon-komentar.cz/onb/33/splneni-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzvD4Oz6a_Qm7Q/?uri_view_type=35&justlogged=1
12. MLEJNKOVÁ, Ivana. Způsoby oddlužení. *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon - komentář* [online]. 18. 2. 2021 [cit. 11. 3. 2021]. Dostupné z: https://www.insolvenční-zakon-komentar.cz/onb/33/zpusoby-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzv7iCWHDBE0QA/?uri_view_type=35
13. PROUZA, Jiří. Lex COVID: Krizová insolvenční opatření ke zmírnění dopadů pandemie koronaviru. *Epravo.cz* [online]. 29. 4. 2020 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/lex-covid-krizova-insolvenčni-opatreni-ke-zmirneni-dopadu-pandemie-koronaviru-111033.html>
14. PŘECECHTĚLOVÁ, Tereza. Přednost kolektivního uspokojování pohledávek věřitele před individuálním – nyní důrazněji. *Epravo.cz* [online]. 28. 2. 2014 [cit. 27. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prednost-kolektivniho-uspokojovani-pohledavek-veritele-pred-individualnim-nyni-durazneji-93574.html>
15. ŘEHÁČEK, Oldřich. Novela insolvenčního zákona účinná od 1. 7. 2017 anebo Cui bono? *Česká justice* [online]. 30. 6. 2017 [cit. 27. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/blog/novela-insolvenčního-zakona-ucinna-od-1-7-2017-anebo-cui-bono/>

16. SIGMUND, Adam. *Nulové oddlužení - ostrý start započal* [online]. 3. 7. 2019 [cit. 5. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nulove-oddluzeni-ostry-start-zapocal-109623.html>
17. SIGMUND, Adam. *Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy* [online]. 25. 9. 2017 [cit. 27. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/velka-novela-insolvenčního-zakona-2017-prvni-dojmy-106408.html>
18. VIDOVIČOVÁ, Lenka. Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením. *Advokátní deník* [online]. 12. 6. 2019 [cit. 24. 3. 2021]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/06/12/podrizene-pohledavky-nove-pri-reseni-upadku-oddluzenim/>
19. VNENK, Vladislav. Povinnost podat insolvenční návrh. *Vzory.cz* [online]. 20. 10. 2019 [cit. 24. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.vzory.cz/polopate/povinnost-podat-insolvenčni-navrh/#.YFu2Ya9KjIU>

Právní předpisy

1. Zákon č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád*
2. Zákon č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*
3. Zákon č. 191/2020 Sb., *o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu*
4. Vyhláška č. 313/2007 Sb., *o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů*
5. Vyhláška č. 191/2017 Sb., *o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení*
6. Vyhláška č. 121/2019 Sb., *o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce*

Judikatura

1. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 8. 2010, č. j. 3 VSPH 463/2010-A-113

2. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2011, sen. zn. 29 NSČR 20/2011, R 113/2011
3. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2010, č. j. 29 NSČR 22/2009-A-21
4. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2009, č. j. 29 NSČR 7/2008-A-16
5. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 4. 2008, sp. zn. 1 VSPH 9/2008
6. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 4. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4396/2014
7. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 9. 2014, č. j. 3 VSPH 1712/2014-B-18
8. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2018, č. j. 29 NSČR 150/2016-B-114
9. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 4. 2018, č. j. 29 NSČR 97/2016-B-109
10. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2014, č. j. 1 VSPH 1808/2014-B-13
11. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 3. 2016, č. j. 4 VSPH 238/2016-B-41
12. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 3. 2016, č. j. 2 VSPH 446/2016-B-61
13. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, č. j. 1 VSPH 238/2012-B-42
14. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 5. 2016, č. j. 2 VSPH 896/2016-B-51
15. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 4. 2018, č. j. 29 NSČR 218/2016
16. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 4. 2016, č. j. 2 VSOL 54/2016-B-19
17. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, č. j. 2 VSPH 704/2016-B-37
18. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 12. 2020, sen. zn. 29 NSČR 4/2020

Ostatní

1. Důvodová zpráva k zákonu č. 31/2019 Sb., *kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů*. CODEXIS [online].
2. Důvodová zpráva k zákonu č. 191/2020 Sb., *Lex Covid I*. CODEXIS [online].
3. Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2020 Sb., *Lex Covid II*. CODEXIS [online].
4. GRYGAR, Jiří. Problematická ustanovení oddlužovací novely. *Bulletin advokacie*. 21. 5. 2019, (5/2019), 92 s.
5. JIRMÁSEK, Tomáš. *Insolvenční minimum pro advokáty a koncipienty*. [seminář]. Praha: Insolvenční zóna 2008, 3. 10. 2018.
6. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení*. [online seminář]. Praha: agentura BOVA, 26. 1. 2021.
7. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení po novele – Řešení úpadku oddlužením podle novely provedené zákonem č. 31/2019 Sb.* [seminář]. Praha: agentura BOVA, 13. 11. 2019.
8. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Pohledávky v insolvenčním řízení. Lex Covid*. [online seminář]. Praha: agentura BOVA, 21. 10. 2020.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení

Příloha č. 2 – Pokyny k vyplnění Návrhu na povolení oddlužení

Příloha č. 3 – Nadlimitní obydlí – ilustrativní příklad se vzorovým postupem určení hodnoty obydlí

Příloha č. 4 – Nadlimitní obydlí – přehledová tabulka shrnující částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti

Přílohy

Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení

 Návrh na povolení oddlužení

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu:

Spis. značka: **INS** /

II. Druh návrhu

Návrh na povolení oddlužení dlužníka spojuje s insolvenčním návrhem: Ano Ne

Společný návrh manželů na povolení oddlužení: Ano Ne

Manžel / manželka v insolvenčním řízení: Ano Ne

Navrhovaný způsob oddlužení:

III. Identifikace dlužníka

Fyzická osoba Právnícká osoba

IV. Identifikace osoby oprávněné jednat za dlužníka

Osoba oprávněná jednat za dlužníka je: Ano Ne

VI. Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na vyšší hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka včetně odůvodnění schopnosti splnit podmínku podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ

Počet dlužníkem vyživovaných osob:

Výživné stanovené soudem (celková výše / počet osob): Kč

Výše dlužního výživného: Kč odhadovaná

Výše odměry sepsavatele návrhu na povolení oddlužení: Kč

VII. Údaje o všech příjmech dlužníka za posledních 12 měsíců

Celková výše příjmů: Kč

VIII. Očekávané příjmy dlužníka v následujících 12 měsících

Celková výše příjmů: Kč

IX. Dřívější insolvenční řízení dlužníka

Dřívější insolvenční řízení dlužníka: Ano Ne

X. Návrh na stanovení jině než zákonem určené splátky

Navrhují, aby soud stanovil nižší, než zákonem určené splátky: Ano Ne

Verze 1.4.2 1 / 2

 JUSTICE.CZ

XI. Zahraniční věřitelé z EU
 Dlužník má věřitele se sídlem, bydlištěm nebo obvyklým místem pobytu v jiném členském státě Evropské unie: Ano Ne

XII. Seznam příloh
 Přílohy:

č.:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost:	+
-----	----------------	----------------	-----------	---

Zde uveďte další přílohy:

č.:	Název přílohy:	+
-----	----------------	---

Dlužník prohlašuje, že údaje uvedené v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.

XIII. Podpis
 Podpisem stvrzuje:

V Dne

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

Podpis:

Verze 1.4.2 2 / 2

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Návrh na povolení oddlužení. *Insolvenční rejstřík* [online]. [cit. 28. 3. 2021]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

Příloha č. 2 – Pokyny k vyplnění Návrhu na povolení oddlužení

Pokyny k vyplnění elektronického formuláře návrhu na povolení oddlužení

(platné pro verzi v1.4.0)

Návrh na povolení oddlužení může být podle § 390a zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) podán za dlužníka pouze advokátem, notářem, soudním exekutorem a insolvenčním správcem, nebo osobou, které byla ministerstvem udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení. Advokátů, notářů, soudního exekutora a insolvenčního správci náleží odměna v maximální výši 4 000 Kč bez DPH a v případě společného oddlužení manželů odměna v maximální výši 6 000 Kč bez DPH; akreditované osoby poskytují služby v oblasti oddlužení bezplatně.

Seznam akreditovaných osob je dostupný z webové stránky <https://sako.justice.cz>, dobrovolná evidence subjektů (advokátů, notářů, soudních exekutorů, insolvenčních správců) poskytujících zpracování návrhu na povolení oddlužení je dostupná z webové stránky <https://vesta.justice.cz>.

Dlužník sám může podat návrh na povolení oddlužení toliko v případě, že je fyzickou osobou, která má právnícké nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce (§ 390a odst. 2 insolvenčního zákona).

Návrh na povolení oddlužení musí být dlužníkem podán spolu s insolvenčním návrhem (platí pro první úkon v insolvenčním řízení), nebo následně po podání insolvenčního návrhu na dlužníka ze strany věřitele, a to nejpozději do 30 dnů od podání věřitelského insolvenčního návrhu.

I. Označení soudu a spisová značka

Soud	Označte krajský soud, ke kterému je návrh podáván. Zpravidla se jedná o krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka (u fyzických osob zapsaných v obchodním rejstříku se za rozhodný považuje stav 6 měsíců před zahájením insolvenčního řízení). Aktuální adresy a identifikátory datových schránek jednotlivých krajských soudů naleznete na stránkách Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz .
Spis. značka	Uveďte spisovou značku insolvenčního řízení, bylo-li již insolvenční řízení zahájeno insolvenčním návrhem věřitele.

II. Druh návrhu

Návrh na povolení oddlužení dlužník spojuje s insolvenčním návrhem	Zaškrtněte v případě, spojuje-li dlužník návrh na povolení oddlužení s insolvenčním návrhem. Interaktivní formulář zobrazí další pole, zejména blok „V. Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek dlužníka“.
Společný návrh manželů na povolení oddlužení	Zaškrtněte v případě, že je návrh na povolení oddlužení podáván jako společný návrh manželů na povolení oddlužení. Tato volba ovlivní některá další pole a popisky interaktivního formuláře.
Manžel / manželka v insolvenčním řízení	<i>(zobrazeno při vyplnění hodnoty NE v poli „Společný návrh manželů na povolení oddlužení“)</i> Zaškrtněte v případě, že je proti druhému manželu vedeno insolvenční řízení. Tato skutečnost má význam pro určení stejného insolvenčního správce. V takovém případě uveďte spisovou značku, pod níž je insolvenční řízení druhého manžela vedeno.

Z důvodů zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o (...)	Zaškrtněte, zda se dlužník nachází buď v úpadku, nebo hrozícím úpadku.
Navrhovaný způsob oddlužení	Vyberte z rolovacího seznamu dlužníkem navrhovaný způsob oddlužení, případně, že dlužník způsob oddlužení nenavrhuje.

III. Identifikace dlužníka

Fyzická osoba	<p>Vyplňte pouze tehdy, pokud je dlužníkem fyzická osoba. Uveďte jméno, případně jména, příjmení, rodné číslo a bydliště. Není-li dlužníku přiděleno rodné číslo, nebo není-li mu rodné číslo známo, uveďte datum narození. Pokud je dlužník fyzickou osobou – podnikatelem, uveďte též identifikační číslo osoby (tento údaj má návaznost na blok V.) a místo bydliště své sídlo. Údaj o státní příslušnosti vyplňte pouze tehdy, pokud je dlužník zahraniční osoba.</p> <p>V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní opakující se položky druhý z manželů.</p>
Právníká osoba	<p>Vyplňte pouze tehdy, pokud je dlužníkem právníká osoba. Vyplní se název, popřípadě obchodní firma, identifikační číslo, případně jiné registrační číslo, je-li dlužníkem zahraniční osoba. Dále se vyplní údaje o sídle právníké osoby. Právní řád založení se vyplňuje pouze tehdy, pokud je dlužník zahraniční osoba.</p>
Korespondenční adresa	<p>Vyplňte pouze tehdy, pokud si dlužník přeje, aby mu bylo doručováno na jinou adresu, než na adresu sídla či trvalého bydliště.</p>
Jméno kont. údaje	<p>Uveďte nepovinné kontaktní údaje – e-mailovou adresu, identifikátor datové schránky nebo telefon. E-mailový a telefonní kontakt mají význam pro bezproblémové navázání kontaktu insolvenčním správcem.</p> <p>Pouhé uvedení e-mailové adresy nemá účinky volby adresy pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě podle § 46 občanského soudního řádu. Jestliže si dlužník přeje, aby mu bylo doručováno elektronicky na sdělenou e-mailovou adresu, musí o tento způsob doručování výslovně požádat. V případě kvalifikovaného sdělení e-mailové adresy a doručení písemnosti do e-mailové schránky dlužníka následně soud vyzve, aby doručení soudu potvrdil do 3 dnů od odeslání písemnosti e-mailovou zprávou podepsanou adresátem uznávaným elektronickým podpisem.</p>

IV. Identifikace osoby oprávněné jednat za dlužníka

Osoba oprávněná jednat za dlužníka	<p>Vyplňte pouze v případě, že v insolvenčním řízení jsou za dlužníka oprávněny jednat jiné osoby (např. obecný zmocněnec, opatrovník, zástupce na základě plné moci, apod.). U fyzické osoby se vyplní případné tituly, jméno, příjmení, případně identifikační číslo osoby. U právníké osoby se vyplní název, případně obchodní firma, identifikační číslo osoby, případně jiné registrační číslo, je-li dlužníkem zahraniční osoba.</p> <p>Osobou, která za dlužníka jedná v insolvenčním řízení, nemusí být osoba, které za dlužníka sepsala a podala návrh na povolení oddlužení.</p> <p>Zvolte příslušný typ zástupce z rolovací nabídky, je-li:</p> <ul style="list-style-type: none"> - návrh na povolení oddlužení podáván za dlužníka některou z oprávněných osob podle § 390a insolvenčního zákona (tj.
------------------------------------	---

- zástupce pouze pro účely sepisu a podání návrhu - tato osoba není zmocněncem či zástupcem dlužníka i pro jiné úkony v insolvenčním řízení),
- zástupce dlužníka pro celé řízení,
- zástupce dlužníka pro dílčí úkony.

Použijte duplikační tlačítko, je-li v řízení zástupců více (například zastoupení každého z manželů různým zástupcem). Do příloh k návrhu na povolení oddlužení je nutné přiložit listiny dokládající oprávnění jednat za dlužníka (typicky plnou moc).

V. Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek dlužníka

Zaškrtnutí Z důvodů zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o „úpadku“ v bloku II.

Vyplňte důsledně všechna pole tohoto bloku.

Dlužník je v úpadku ve formě	Je-li dlužník nepodnikající fyzickou osobou, je automaticky vyplněno „platební neschopnost“.
Závazky osvědčující úpadek	Je-li dlužník právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou, může se jednat o jeho úpadek i ve formě předlužení. Tato možnost se proto zpřístupní v rolovacím seznamu, vyplní-li sepisovatel v bloku III. Identifikace dlužníka pole „IČO“. Do tabulky doplňte alespoň 2 věřitele, vůči nimž má dlužník peněžité závazky po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen splnit.
[platí pro úpadek ve formě „Platební neschopnost“]	Všechny známé zahraniční věřitele dlužníka primárně označte v sekci „XI. Zahraniční věřitelé z EU“ (pozn. pro účely doručování soudních písemností). Zde uveďte zahraniční věřitele tehdy, jestliže jejich pohledávkami osvědčujete úpadek nebo hrozící úpadek.
Případné doplňující údaje	V rolovacím seznamu uveďte jednu domněnku neschopnosti splnit peněžité závazky popsané v tabulce výše podle § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, je-li tvrzen úpadek ve formě platební neschopnosti. To platí i v případě, že dlužník splňuje více možností. (Viditelné v případě zvolení možnosti „Dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků“ nebo „Dlužník neplní závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti“). V případě nutnosti, nevyplývá-li tato skutečnost zjevně z výše uvedeného přehledu závazků osvědčujících úpadek, popište okolnosti, ze kterých vyplývá zastavení plateb podstatné části svých závazků nebo neplnění závazků po dobu delší než 3 měsíců po lhůtě splatnosti.
Skutečnosti osvědčující úpadek	(Viditelné v případě zvolení možnosti „Není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí“.) Popište další důležité okolnosti, ze kterých vyplývá, že dlužník je v úpadku (§ 3 odst. 1, 2 a 4 insolvenčního zákona), případně hrozícím úpadku (§ 3 odst. 5 insolvenčního zákona).
[platí pro úpadek ve formě „Předlužení“]	Uveďte souhrnnou výši všech závazků a odhadovanou hodnotu majetku.
Souhrn závazků a hodnota majetku	

Skutečnosti
osvědčující
úpadek

Pro vylíčení rozhodných skutečností osvědčujících úpadek dlužníka ve formě předlužení se podmínka mnohosti věřitelů dlužníka neodvozuje pouze od jeho závazků již splatných, ale rozhodné tu je to, zda souhrn dlužnickových závazků (splatných i nesplatných) převyšuje reálnou hodnotu jeho majetku. Součástí tvrzení o úpadku tak vedle řádného označení nejméně 2 věřitelů a jejich pohledávkách (včetně údajů o jejich splatnosti) musí být i údaje o majetkových poměrech dlužníka.

Zaškrtnutí Z důvodů zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o „hrozícím úpadku“ v bloku II.

U insolvenčního návrhu podaného dlužníkem pro hrozící úpadek se rozhodujícími skutečnostmi, které osvědčují hrozící úpadek dlužníka, rozumí vylíčení konkrétních okolností, z nichž insolvenční soud (shledá-li je pravdivými) bude moci se zřetelem ke všem okolnostem případu uzavřít, že lze důvodně předpokládat, že dlužník v budoucnu nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků. Jinak řečeno, že v budoucnu nastane dlužníková platební neschopnost ve smyslu § 3 odst. 1 insolvenčního zákona, přičemž k podmínce, aby dlužník i v tomto případě měl nejméně dva věřitele (řádne označené) s pohledávkami, jež se v budoucnu stanou splatnými, se v takovém případě pojí i požadavek, aby se neschopnost v budoucnu plnit pohledávky věřitelů, týkala „podstatné části“ dlužnickových peněžitých závazků.

UPOZORNĚNÍ

Povinnost vylíčit skutečnosti osvědčující úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka také nelze mít za splněnou tím, že dlužník ohledně těchto skutečností odkáže na listinný důkaz, který připojí k insolvenčnímu návrhu jako přílohu.

VI. Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka včetně odůvodnění schopnosti splnit podmínku podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ

Počet dlužníkem
vyživovaných osob

Uveďte počet dlužníkem vyživovaných osob pro účely stanovení nezabavitelné částky podle nařízení vlády č. 595/2006 Sb. (nařízení o nezabavitelných částkách). Neuvádějte osoby, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného.

V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní opakující se pole druhý z manželů.

Výživné stanovené
soudem (celková výše /
počet osob)

Uveďte souhrnnou výši měsíčního výživného stanoveného rozhodnutím či rozhodnutím soudu v KČ. Do vedlejší kolonky uveďte, kolika osobám je dlužník povinen výživné poskytovat.

Výše dlužného
výživného

Uveďte celkovou výši dlužného výživného. Nezná-li dlužník přesnou výši, zaškrtněte políčko „odhadovaná“.

Výše odměny
sepisovatele návrhu na
povolení oddlužení

Uveďte výši odměny, která byla sjednána mezi dlužníkem a sepisovatelem tohoto návrhu na povolení oddlužení.

Komentářové pole

Popište okolnosti, z nichž lze usuzovat na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka. Podstatné přitom je, že dlužníku bude oddlužení povoleno pouze za předpokladu, že bude schopen měsíčně hradit určitou minimální splátku. Ta je stanovena v § 395 odst. 1

písm. b) insolvenčního zákona, dle kterého se vyžaduje, aby byl dlužník schopen měsíčně splácet

- v plné výši hotové výdaje a odměnu insolvenčního správce [§ 168 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona],
- měsíčně minimálně stejnou částku i ostatním věřitelům (vč. věřitelů pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň),
- v plné výši pohledávky věřitelů na výživném ze zákona [§ 169 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona], a
- v plné výši odměnu osobě, která za něj sepsala a podala návrh na povolení oddlužení [§ 390a odst. 5 insolvenčního zákona].

Dlužník může přiložit i písemný souhlas věřitele s nižším plněním [§ 392 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona] než je stanoveno v § 412a odst. 1 písm. b) nebo c) insolvenčního zákona.

VII. Údaje o všech příjmech dlužníka za posledních 12 měsíců

Celková výše příjmů

Uveďte souhrnnou výši příjmů za posledních 12 měsíců v Kč.

Komentářové pole

Popište veškeré příjmy, které dlužník získal v posledních dvanácti měsících. Do příloh návrhu na povolení oddlužení je třeba přiložit listiny, které je dokládají (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).

V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení popište veškeré příjmy obou manželů v posledních dvanácti měsících.

VIII. Očekávané příjmy dlužníka v následujících 12 měsících

Celková výše příjmů

Uveďte souhrnnou výši očekávaných příjmů v následujících 12 měsících v Kč.

Komentářové pole

Popište veškeré příjmy, o kterých lze očekávat, že je dlužník v následujících dvanácti měsících získá (uveďte čisté příjmy).

V případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení popište veškeré příjmy obou manželů, o kterých lze očekávat, že je v následujících dvanácti měsících získají.

IX. Dřívější insolvenční řízení dlužníka

Dřívější insolvenční řízení dlužníka

Zaškrtněte, zda bylo v minulosti vedeno proti dlužníku insolvenční řízení, a to nezávisle na způsobu jeho skončení či způsobu řešení úpadku.

Spisová značka

Uveďte spisovou značku insolvenčního řízení, pod kterou dřívější insolvenční řízení probíhalo. V případě vedení více řízení použijte duplikační tlačítko a vložte více spisových značek.

Zahraniční insolvenční řízení

Zaškrtněte, zda bylo v minulosti vedeno proti dlužníku insolvenční řízení v jiném členském státě Evropské unie. Pokud ano, vyplňte spisovou značku, pod kterou bylo toto řízení vedeno, a označte příslušný soud.

Bylo v posledních 10 letech přiznáno osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení?

Zaškrtněte, zda bylo v posledních 10 letech přiznáno osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení. Tato skutečnost může být důvodem pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení podle § 395 odst. 3 insolvenčního zákona.

Byl v posledních 5 letech zamítnut návrh na povolení oddlužení z důvodu nepoctivého záměru či bylo oddlužení z téhož důvodu neschváleno nebo zrušeno?	Zaškrtněte, zda byl v posledních 5 letech zamítnut návrh na povolení oddlužení z důvodu nepoctivého záměru či bylo oddlužení z téhož důvodu neschváleno nebo zrušeno. Tato skutečnost může být důvodem pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení podle § 395 odst. 4 insolvenčního zákona.
Byl v posledních 3 měsících dlužníkem vzat návrh na povolení oddlužení zpět?	Zaškrtněte, zda byl v posledních 3 měsících dlužníkem vzat návrh na povolení oddlužení zpět. Tato skutečnost může být důvodem pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení podle § 395 odst. 5 insolvenčního zákona.
Důvody zvláštního zřetele hodné pro povolení oddlužení	Důvody zvláštního zřetele hodné pro povolení oddlužení je nutné tvrdit pro každé dřívější insolvenční řízení dlužníka zvlášť.

X. Návrh na stanovení jiné než zákonem určené splátky

Navrhují, aby soud stanovil nižší, než zákonem určené splátky	Zaškrtněte, pokud dlužník navrhuje stanovení nižších než zákonem určených měsíčních splátek.
Výše navrhovaných měsíčních splátek (Kč) nebo způsob jejich určení	Uveďte navrhovanou výši měsíčních splátek v Kč, nebo jiný způsob jejich určení.
Důvody pro snížení splátek	Uveďte důvody, ke kterým by soud měl přihlédnout při posuzování návrhu na stanovení jiné, než zákonem určené splátky.
Důvody, které vedly dlužníka k úpadku	Uveďte důvody, které vedly dlužníka k úpadku a ke kterým by měl soud přihlédnout při posuzování návrhu na stanovení jiné než zákonem určené splátky.

XI. Zahraniční věřitelé z EU

Dlužník má věřitele se sídlem, bydlištěm nebo obvyklým místem pobytu v jiném členském státě EU	Vždy uveďte všechny dlužníkovi známé zahraniční věřitele z EU a doplňte jejich název, popřípadě obchodní firmu, a ideálně též identifikační číslo, případně jiné registrační číslo a právní řád založení. Vyplňte adresu sídla, bydliště nebo obvyklého místa pobytu pro účely zaslání vyrozumění o zahájení insolvenčního řízení a o vydání rozhodnutí o úpadku insolvenčním soudem. Doplňte důvod vzniku závazku podobným způsobem, jako v sekci V. Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek dlužníka.
--	---

XII. Seznam příloh

Přílohy	Vložte a označte veškeré přílohy, které jsou k návrhu na povolení oddlužení přikládány. Doplníte-li přílohy návrhu na povolení oddlužení například kvůli omezení velikosti vložených příloh dalším podáním, uveďte je pro přehlednost zde v tabulce „Zde uveďte další přílohy“. V seznamu majetku je dlužník povinen označit jednotlivě svůj majetek včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků, které je povinen označit jménem, příjmením a bydlištěm (sídlem) jde-li o fyzickou osobu a jde-li o podnikatele, též identifikačním číslem osoby. Právnícká osoba musí být označena obchodní firmou nebo názvem, sídlem a identifikačním číslem osoby. U pohledávek dlužník stručně uvede skutečnosti, na kterých se zakládají, a uvede jejich výši; výslovně se dále vyjádří k jejich dobytosti. U majetku, včetně pohledávek, o kterých probíhá soudní nebo
---------	---

jiné řízení, nebo ohledně nichž již bylo příslušným orgánem rozhodnuto, dlužník tato řízení (rozhodnutí) označí číslem jednacím. Nemá-li dlužník žádné své dlužníky, uvede to výslovně. Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů se uvádí zvlášť. Seznam majetku musí dlužník datovat, podepsat a výslovně v něm uvést, že je správný a úplný.

V seznamu zaměstnanců je dlužník povinen označit všechny své zaměstnance (jménem, příjmením a bydlištěm). Nemá-li dlužník žádné zaměstnance, musí to uvést v seznamu výslovně. Seznam zaměstnanců musí dlužník datovat, podepsat a výslovně v něm uvést, že je správný a úplný.

Dlužník je povinen doložit listiny dokládající jeho příjmy za posledních 12 měsíců, zejména kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání nebo výpisy z bankovních účtů. Jsou-li zde osoby ochotné poskytnout dlužníkovi za účelem splnění oddlužení dar nebo mu po dobu trvání oddlužení platit pravidelné peněžní dávky, může dlužník přiložit i písemnou darovací smlouvu nebo smlouvu o důchodu; podpisy těchto osob nemusí být úředně ověřeny.

Dlužník vždy připojí čestné prohlášení, že byl při sepsu insolvenčního návrhu poučen o svých povinnostech v insolvenčním řízení, že v oddlužení bude řádně platit pohledávky svých věřitelů, že vynaloží veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, k jejich plnému uspokojení, že bude plnit všechny povinnosti vyplývající z tohoto zákona a z rozhodnutí o schválení oddlužení a že bude přiznávat veškeré své příjmy v plné výši.

Výpis z rejstříku trestů dlužníka, jeho zákonného zástupce nebo člena jeho statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce. Jestliže dlužník pobýval v posledních 3 letech po dobu delší než 6 měsíců na území jiného členského státu, přikládá výpis z rejstříku trestů tohoto členského státu (ev. čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo orgánem tohoto státu, nevydává-li tento členský stát žádný výpis nebo rovnocenný doklad).

Dohodl-li se nezajištěný věřitel s dlužníkem na tom, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než míra uspokojení podle § 412a odst. 1 písm. b) nebo c) insolvenčního zákona, přikládá dlužník písemný souhlas tohoto věřitele.

V případě podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení se přikládá prohlášení obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechny jejich majetek byl pro účely schválení oddlužení považován za majetek ve společném jmění manželů; podpisy manželů u tohoto prohlášení musí být úředně ověřeny.

Dále dlužník přikládá listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává, listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti a listiny, z nichž vyplývá spoludlužnictví nebo ručení osob, které spolupodepisují návrh na povolení oddlužení.

Dlužník přiloží plnou moc, pokud je zastoupen na základě plné moci a plná moc není součástí spisu.

XIII. Podpis

Podpisem
stvrzuje

Vyplňte místo a den, kdy je návrh na povolení oddlužení podepsán.

V případě, že návrh na povolení oddlužení podepisuje jiná osoba, je třeba k návrhu na povolení oddlužení připojit listiny dokládající oprávnění jednat za dlužníka (typicky plnou moc, jež musí být při podání návrhu v elektronické podobě řádně konvertována ve smyslu zákona č. 300/2008 Sb.).

Podpisuje-li návrh na povolení oddlužení jiná osoba než dlužník, vyplní se její případné tituly, jméno a příjmení.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Pokyny k vyplnění Návrhu na povolení oddlužení. *Insolvenční rejstřík* [online]. [cit. 28. 3. 2021]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

Příloha č. 3 – Nadlimitní obydlí – ilustrativní příklad se vzorovým postupem určení hodnoty obydlí

Chráněné obydlí

= 1 2 2 =

Hodnota obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení

ilustrativní příklad určení hodnoty

Dlužník K. žije ve vlastním domku na okraji Žatce společně s manželkou, tchyní a 2 dětmi ve věku 7 a 9 let. Domek stojí na samostatném pozemku výměrou odpovídajícím zastavěné ploše domu. Tento pozemek je obklopen dalším pozemkem, který také patří dlužníkovi a který je využíván jako přístupová cesta a zahrada.

O úpadku bylo rozhodnuto dne 20. 7. 2019.

Hodnota obydlí, které dlužník není povinen vydat ke zpeněžení, se určí jako součin statistické hodnoty, koeficientu růstu cen a koeficientu zohledňovaných osob.

Pro určení hodnoty obydlí podle § 3 a násl. nařízení č. 189/2019 Sb. není rozhodná skutečná velikost dlužníkovy domu ani pozemků.

S ohledem na datum rozhodnutí o úpadku je rozhodný statistický soubor Ceny sledovaných druhů nemovitostí pro roky 2015 až 2017. Použije se statistická hodnota rodinného domu.

K 1. lednu 2018 mělo město Žatec 19.142 obyvatel. Rozhodná je velikostní kategorie obcí 10000-49999 obyvatel. Žatec leží v okrese Louny v Ústeckém kraji.

Statistická hodnota se bude zvyšovat o hodnotu pozemku.

Průměrná velikost rodinného domu se určí z tabulek „(1-1-1. až 1-1-3.) Průměrné ceny rodinných domů v ČR v závislosti na velikosti obcí v roce (2015, 2016, 2017)“.

V roce 2015 činila průměrná velikost rodinného domu 852 m³ při 82 převodech. V roce 2016 činila 864 m³ při 60 převodech. V roce 2017 činila 875 m³ při 68 převodech.

Průměrná velikost určená jako vážený průměr činí $(852 \times 82 + 864 \times 60 + 875 \times 68) / (82 + 60 + 68)$, tedy přibližně 862,876 m³. Po požadovaném zaokrouhlení 863 m³.

Kupní cena za m³ podle tabulky 1-4. Průměrné ceny rodinných domů v ČR v letech 2015–2017 v závislosti na velikosti obcí a stupni opotřebení činí 2.187 Kč.

Statistická hodnota rodinného domu činí 863×2.187 , tedy 1.887.381 Kč.

Hodnota pozemku podle tabulky 5-1a. Průměrné kupní ceny stavebních pozemků v ČR dle okresů a velikosti obcí v letech 2015–2017 činí 263×833 , tedy 219.079 Kč.

Výsledná statistická hodnota činí $1.887.381 + 219.079$, tedy 2.106.460 Kč.

Koeficient růstu cen se určí ze statistického souboru Indexy realizovaných cen bytů zveřejněného za 3. čtvrtletí roku 2018. Z tabulky „2.1. Indexy realizovaných cen starších bytů“, podtabulky „Index (průměr 2010 = 100)“ z hodnot indexu pro „ČR celkem“ s využitím údajů pro třetí čtvrtletí roku 2019 a čtvrté čtvrtletí roků 2015, 2016 a 2017.

Činí $[0,4 \times (138,4 / 99,3)] + [0,3 \times (138,4 / 113,8)] + [0,3 \times (138,4 / 127,5)]$, tedy při předepsaném zaokrouhlování $(0,4 \times 1,39) + (0,3 \times 1,22) + (0,3 \times 1,09)$.

Koeficient růstu cen činí 1,25.

Zohledňovanými osobami v případě dlužníka jsou jeho manželka a jejich 2 děti, celkem tedy 3 osoby.

Koeficient zohledňovaných osob činí 1,00.

Ministerstvo spravedlnosti ČR || odbor legislativní
oddělení civilního práva procesního a insolvenční legislativy

= 1 2 2 =

Výsledná hodnota obydlí, které dlužník K. není povinen vydat ke zpeněžení, činí po posledním násobení 2.633.075 Kč.

Tato hodnota je v mezích minimální a maximální hodnoty určené z údajů pro celou Českou republiku.

Zjištěná (srovnávací) hodnota podle § 3 a násl. nařízení se následně porovná se skutečnou hodnotou dlužníkovy konkrétního obydlí – v tomto případě jeho domku na okraji Žatce. Podle § 1 odst. 2 nařízení se tato hodnota určí jako insolvenčním správcem očekávaný výtěžek zpeněžení obydlí. Při jejím určení se tedy bude zpravidla vycházet ze znaleckého posudku, který stanoví cenu obvyklou, a následně ze všech rozhodných skutečností konkrétního případu, které podle očekávání budou mít vliv na konečný výtěžek zpravidla významně odlišný od ceny obvyklé.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Ilustrativní příklad se vzorovým postupem určení hodnoty obydlí. *Justice.cz* [online]. [cit. 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/pomocne-materialy-k-narizeni-vlady-o-chranenem-obydli/>

Příloha č. 4 – Nadlimitní obydlí – přehledová tabulka shrnující částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti

ČR celkem							
		max.ČZ bytu		3 393 023			
		max.ČZ domu		4 738 600			
		max.ČZ domu+pozemku		5 906 598			
		min.ČZ bytu		339 303			
		min.ČZ domu		473 860			
		min.ČZ domu+pozemku		590 660			
Kraj	Okres	Hodnota		Velikost obcí			
				do 1999	2000-9999	10000-49999	
				50000 a více			
Středočeský		š velikost bytu		71	63	60	
		š velikost domu		700	731	811	
		š velikost domu+pozemku					
	Benešov	ČZ bytu		943 235	1 492 077	1 871 775	
		ČZ domu		2 258 375	2 840 849	2 927 710	
	Beroun	ČZ domu+pozemku		2 581 245	3 282 435	3 801 190	
		ČZ bytu		1 465 707	1 722 105	2 171 025	
	Kladno	ČZ domu		2 417 625	3 418 339	5 538 117	
		ČZ domu+pozemku		2 837 938	4 207 583	6 508 242	
	Kolin	ČZ bytu		1 150 467	1 710 135	1 670 175	
		ČZ domu		2 674 875	3 004 410	2 812 143	
	Kutná Hora	ČZ domu+pozemku		3 076 020	3 772 265	3 511 462	
		ČZ bytu		963 825	1 461 285	1 607 100	
	Mělník	ČZ domu		2 030 875	2 444 282	3 355 513	
		ČZ domu+pozemku		2 649 575	3 209 462	4 430 873	
	Mladá Boleslav	ČZ bytu		830 079	751 748	1 248 525	
		ČZ domu		1 765 750	1 986 493	2 750 304	
	Nymburk	ČZ domu+pozemku		2 070 325	2 378 655	3 364 384	
		ČZ bytu		1 335 422	L. d.	1 542 000	
	Praha-východ	ČZ domu		2 588 250	2 922 173	3 383 898	
		ČZ domu+pozemku		3 164 805	3 398 484	4 097 303	
	Praha-západ	ČZ bytu		1 752 902	1 706 592	2 161 650	
		ČZ domu		2 270 625	2 968 774	3 658 624	
	Příbram	ČZ domu+pozemku		2 700 725	3 602 399	4 853 243	
		ČZ bytu		825 642	1 860 784	1 753 425	
	Rakovník	ČZ domu		2 128 000	2 670 892	4 097 578	
		ČZ domu+pozemku		2 548 675	3 270 972	5 130 769	
	Středočeský	ČZ bytu		2 219 194	2 318 952	2 167 125	
		ČZ domu		5 233 375	5 858 052	5 567 515	
	Středočeský	ČZ domu+pozemku		6 002 455	6 752 030	6 529 840	
		ČZ bytu		2 559 550	2 444 400	-	
	Středočeský	ČZ domu		4 871 125	5 996 942	-	
		ČZ domu+pozemku		5 530 465	7 055 142	-	
	Středočeský	ČZ bytu		779 847	1 464 514	1 247 625	
		ČZ domu		2 188 375	2 089 747	2 556 678	
	Středočeský	ČZ domu+pozemku		2 454 095	2 566 242	3 112 233	
		ČZ bytu		1 035 624	1 820 700	1 455 825	
	Středočeský	ČZ domu		1 710 625	2 919 432	2 280 938	
		ČZ domu+pozemku		1 952 985	4 039 572	3 021 368	
	Jihočeský		š velikost bytu		66	64	64
			š velikost domu		710	764	878
			š velikost domu+pozemku				
		České Budějovice	ČZ bytu		1 251 030	1 295 840	-
			ČZ domu		2 511 625	2 631 025	-
		Český Krumlov	ČZ domu+pozemku		2 915 005	3 287 738	-
			ČZ bytu		925 815	1 085 520	1 414 240
		Jindřichův Hradec	ČZ domu		2 237 388	2 347 390	4 419 633
			ČZ domu+pozemku		2 740 829	2 811 663	5 255 187
		Písek	ČZ bytu		487 988	1 195 200	1 068 400
			ČZ domu		1 408 463	2 402 780	2 494 618
		Prachatice	ČZ domu+pozemku		1 613 493	2 824 210	3 117 224
			ČZ bytu		981 833	896 480	1 544 320
		Strakonice	ČZ domu		1 756 363	1 740 010	3 182 750
			ČZ domu+pozemku		1 947 804	2 126 850	3 769 790
		Tábor	ČZ bytu		868 725	692 240	1 172 720
			ČZ domu		1 817 600	1 716 135	2 402 428
		Tábor	ČZ domu+pozemku		2 047 494	1 959 885	2 893 855
			ČZ bytu		673 118	1 185 280	1 211 920
		Tábor	ČZ domu		1 456 388	1 962 525	2 585 710
			ČZ domu+pozemku		1 626 908	2 247 408	3 073 010
		Tábor	ČZ bytu		383 790	1 100 800	1 340 640
			ČZ domu		1 613 475	2 130 605	2 743 750
		Tábor	ČZ domu+pozemku		1 771 568	2 485 015	3 371 723
			š velikost bytu		66	64	64
		Plzeňský	š velikost domu		731	749	862
			š velikost domu+pozemku				
		Plzeňský	ČZ bytu		603 818	1 035 520	1 146 070
			ČZ domu				

		ČZ domu	1 745 263	2 464 210	1 790 805	-	
		ČZ domu+pozemku	2 024 340	2 850 130	2 440 633	-	
	Klatovy	ČZ bytu	942 315	899 520	1 273 558	-	
		ČZ domu	1 541 497	1 991 404	2 946 963	-	
		ČZ domu+pozemku	1 737 843	2 345 694	3 474 003	-	
	Pízeň-jih	ČZ bytu	475 860	1 414 480	-	-	
		ČZ domu	1 663 025	2 036 344	-	-	
		ČZ domu+pozemku	1 940 060	2 635 440	-	-	
	Pízeň-město	ČZ bytu	1 755 188	1 404 160	-	2 001 258	
		ČZ domu	2 726 630	2 520 385	-	4 446 900	
		ČZ domu+pozemku	3 604 540	3 583 948	-	6 294 750	
	Pízeň-sever	ČZ bytu	874 830	1 396 960	-	-	
		ČZ domu	1 848 517	2 834 965	-	-	
		ČZ domu+pozemku	2 203 650	3 450 650	-	-	
	Rokycany	ČZ bytu	854 453	1 064 320	1 210 473	-	
		ČZ domu	1 832 963	2 023 237	2 994 373	-	
		ČZ domu+pozemku	2 111 285	2 300 327	3 844 458	-	
	Tachov	ČZ bytu	651 008	1 098 000	1 336 255	-	
		ČZ domu	1 600 890	2 226 403	2 792 880	-	
		ČZ domu+pozemku	1 770 218	2 534 288	3 075 815	-	
Karlovarský		Ø velikost bytu	65	62	63	65	
		Ø velikost domu	753	789	795	826	
		Cheb	ČZ bytu	756 690	871 333	950 749	-
			ČZ domu	2 337 124	2 124 383	2 493 319	-
			ČZ domu+pozemku	2 511 622	2 451 758	2 892 057	-
		Karlovy Vary	ČZ bytu	782 018	580 010	832 073	1 552 119
			ČZ domu	2 132 873	1 978 418	1.d.	3 417 575
			ČZ domu+pozemku	2 458 598	2 420 738	1.d.	4 430 353
		Sokolov	ČZ bytu	448 140	408 735	775 373	-
			ČZ domu	2 085 810	1 644 079	2 919 638	-
			ČZ domu+pozemku	2 251 155	1 841 517	3 135 045	-
	Ústecký		Ø velikost bytu	61	60	60	59
		Ø velikost domu	765	878	863	861	
		Děčín	ČZ bytu	344 720	567 000	484 050	768 475
			ČZ domu	1 671 525	1 605 643	2 357 069	2 662 643
			ČZ domu+pozemku	1 839 380	1 860 178	2 640 108	3 125 580
		Chomutov	ČZ bytu	898 303	179 025	439 200	-
			ČZ domu	1 732 725	752 885	3 038 839	-
			ČZ domu+pozemku	1 912 275	900 754	3 357 833	-
		Litoměřice	ČZ bytu	574 585	721 500	1 169 175	-
			ČZ domu	1 802 532	1 788 925	3 222 227	-
			ČZ domu+pozemku	2 057 575	2 077 510	3 763 577	-
		Louny	ČZ bytu	420 283	541 875	740 775	-
			ČZ domu	1 465 932	1 631 983	2 359 227	-
			ČZ domu+pozemku	1 629 558	1 833 908	2 633 075	-
		Most	ČZ bytu	1.d.	212 325	282 075	381 878
			ČZ domu	1 906 763	3 071 903	2 559 874	3 775 485
			ČZ domu+pozemku	2 180 513	3 320 415	2 825 749	4 508 855
		Teplice	ČZ bytu	421 445	436 200	338 775	1 063 697
	ČZ domu		1 976 569	2 311 335	2 336 573	3 380 502	
	ČZ domu+pozemku		2 198 623	2 639 145	2 602 358	3 945 384	
	Ústí nad Labem	ČZ bytu	1.d.	540 825	-	655 564	
		ČZ domu	2 236 669	1 657 225	-	1 926 488	
		ČZ domu+pozemku	2 714 367	2 177 095	-	2 696 584	
Liberecký		Ø velikost bytu	63	60	65	63	
		Ø velikost domu	761	901	948	786	
		Česká Lípa	ČZ bytu	520 065	647 625	954 038	-
			ČZ domu	2 014 748	1 840 293	3 098 775	-
			ČZ domu+pozemku	2 286 193	2 175 449	3 720 743	-
		Jablonec nad Nisou	ČZ bytu	923 029	690 675	1 384 582	-
			ČZ domu	2 137 459	2 468 740	2 623 590	-
			ČZ domu+pozemku	2 503 470	2 816 640	3 130 210	-
		Liberec	ČZ bytu	786 083	896 775	-	1 714 860
			ČZ domu	2 153 630	2 213 082	-	4 451 708
			ČZ domu+pozemku	2 463 830	2 701 085	-	5 547 019
		Semily	ČZ bytu	1 310 479	1 215 225	1 557 888	-
	ČZ domu		2 021 407	2 550 957	2 844 000	-	
	ČZ domu+pozemku		2 185 195	2 802 947	3 312 079	-	
Královéhradecký		Ø velikost bytu	68	63	63	63	
		Ø velikost domu	728	743	817	953	
		Hradec Králové	ČZ bytu	968 745	1 381 039	-	2 344 073
			ČZ domu	2 256 800	2 598 643	-	4 722 115
			ČZ domu+pozemku	2 750 569	3 361 208	-	6 063 790
		Jičín	ČZ bytu	1 326 255	1 248 739	1 714 860	-
	ČZ domu		1 759 940	2 163 059	3 066 814	-	
	ČZ domu+pozemku		2 020 359	2 502 044	3 762 570	-	

	Náchod	ČZ bytu		I. d.	1 165 264	1 186 054	-
		ČZ domu		1 046 500	1 920 655	3 352 764	-
		ČZ domu+pozemku		1 225 210	2 253 440	3 750 384	-
	Rychnov nad Kněžnou	ČZ bytu		1 253 580	1 079 663	1 761 008	-
		ČZ domu		1 634 360	1 819 422	2 327 429	-
		ČZ domu+pozemku		1 829 938	2 128 142	3 099 390	-
	Trutnov	ČZ bytu		1 223 660	722 059	1 115 573	-
		ČZ domu		1 955 590	2 150 057	2 946 307	-
		ČZ domu+pozemku		2 193 655	2 408 077	3 349 552	-
	Pardubický		š velikost bytu	67	63	64	63
			š velikost domu	756	854	872	779
		Chrudim	ČZ bytu		765 643	1 077 537	1 768 400
ČZ domu				1 705 725	1 893 745	3 246 020	-
ČZ domu+pozemku				1 969 268	2 229 545	4 265 243	-
Pardubice		ČZ bytu		1 274 759	1 601 618	-	2 094 980
		ČZ domu		2 495 745	2 775 500	-	3 795 678
		ČZ domu+pozemku		2 806 399	3 341 293	-	4 769 088
Svitavy		ČZ bytu		762 377	1 071 867	1 270 560	-
		ČZ domu		1 258 740	1 870 260	2 430 700	-
		ČZ domu+pozemku		1 369 665	2 086 085	2 730 160	-
Ústí nad Orlicí		ČZ bytu		805 089	1 072 024	1 368 720	-
	ČZ domu		1 357 965	1 914 028	2 215 970	-	
	ČZ domu+pozemku		1 549 485	2 368 603	2 511 650	-	
Vysočina		š velikost bytu	78	65	63	63	
		š velikost domu	713	800	829	944	
	Havlíčkův Brod	ČZ bytu		676 260	994 825	1 569 094	-
		ČZ domu		1 581 969	1 699 000	2 808 238	-
		ČZ domu+pozemku		1 741 382	1 914 849	3 304 575	-
	Jihlava	ČZ bytu		930 150	1 192 263	-	1 666 035
		ČZ domu		1 581 078	1 865 000	-	3 707 560
		ČZ domu+pozemku		1 842 897	2 369 075	-	4 616 818
	Pelhřimov	ČZ bytu		741 293	846 544	1 603 744	-
		ČZ domu		1 323 507	1 155 000	2 553 320	-
		ČZ domu+pozemku		1 425 385	1 263 377	2 880 524	-
	Třebíč	ČZ bytu		997 133	1 196 894	1 239 840	-
ČZ domu			1 279 835	2 475 000	2 524 305	-	
ČZ domu+pozemku			1 446 613	2 816 400	3 059 759	-	
Žďár nad Sázavou	ČZ bytu		977 925	I. d.	1 505 228	-	
	ČZ domu		1 359 157	1 979 000	2 353 324	-	
	ČZ domu+pozemku		1 474 202	2 248 734	2 689 663	-	
Jihomoravský		š velikost bytu	73	65	61	62	
		š velikost domu	740	775	809	761	
	Blansko	ČZ bytu		1 692 870	1 437 069	1 908 462	-
		ČZ domu		2 468 825	2 637 907	3 341 170	-
		ČZ domu+pozemku		2 693 569	2 973 905	3 869 710	-
	Brno-město	ČZ bytu		-	-	-	2 874 475
		ČZ domu		-	-	-	5 223 314
		ČZ domu+pozemku		-	-	-	7 242 939
	Brno-venkov	ČZ bytu		1 994 634	2 092 513	2 212 242	-
		ČZ domu		3 140 375	3 579 532	5 014 789	-
		ČZ domu+pozemku		3 554 465	4 102 713	6 455 837	-
	Břeclav	ČZ bytu		I. d.	1 692 194	1 327 970	-
ČZ domu			1 973 950	2 093 469	2 227 784	-	
ČZ domu+pozemku			2 308 649	2 548 355	3 083 557	-	
Hodonín	ČZ bytu		988 238	983 532	1 251 720	-	
	ČZ domu		1 305 175	1 711 782	2 522 058	-	
	ČZ domu+pozemku		1 461 607	1 989 282	3 150 254	-	
Vyškov	ČZ bytu		1 503 983	1 785 713	1 614 060	-	
	ČZ domu		1 988 750	2 365 688	2 075 085	-	
	ČZ domu+pozemku		2 200 234	2 818 833	2 660 585	-	
Znojmo	ČZ bytu		862 587	1 157 488	1 318 210	-	
	ČZ domu		1 424 500	1 832 875	2 771 837	-	
	ČZ domu+pozemku		1 656 655	2 303 215	3 466 614	-	
Olomoucký		š velikost bytu	72	65	62	64	
		š velikost domu	710	774	744	761	
	Jeseník	ČZ bytu		847 710	722 150	787 478	-
		ČZ domu		1 070 325	1 308 060	I. d.	-
		ČZ domu+pozemku		1 226 130	1 513 860	I. d.	-
	Olomouc	ČZ bytu		1 086 210	1 141 482	1 100 965	2 089 680
		ČZ domu		2 087 400	2 273 625	2 054 370	3 625 214
		ČZ domu+pozemku		2 541 503	2 843 365	2 547 862	4 757 183
	Prostějov	ČZ bytu		1 005 660	883 919	1 347 415	-
		ČZ domu		1 484 788	1 687 320	2 937 870	-
		ČZ domu+pozemku		1 666 940	1 961 640	3 525 135	-
	Přerov	ČZ bytu		644 130	807 625	1 053 768	-
ČZ domu			1 423 550	1 898 235	2 286 870	-	

		ČZ domu+pozemku	1 626 355	2 222 650	2 939 378	-	
	Šumperk	ČZ bytu	619 470	1 112 963	1 205 358	-	
		ČZ domu	1 488 338	2 275 560	2 895 090	-	
		ČZ domu+pozemku	1 737 148	2 685 938	3 406 617	-	
Zlínský		Ø velikost bytu	69	63	60	63	
		Ø velikost domu	741	731	818	664	
		Kroměříž	ČZ bytu	898 705	1 008 473	1 331 100	-
			ČZ domu	1 513 493	1 520 480	2 446 843	-
			ČZ domu+pozemku	1 734 748	1 822 150	3 003 973	-
		Uherské Hradiště	ČZ bytu	1 251 115	1 374 818	1 755 300	-
			ČZ domu	1 766 359	1 741 608	3 105 333	-
			ČZ domu+pozemku	1 999 112	2 051 962	3 791 980	-
		Vsetín	ČZ bytu	926 330	1 064 464	1 265 625	-
			ČZ domu	1 670 955	1 917 962	2 767 908	-
			ČZ domu+pozemku	1 907 130	2 229 482	3 190 624	-
	Moravskoslezský		Zlín	ČZ bytu	1 172 490	1 291 422	1 437 075
			ČZ domu	1 690 407	2 307 219	2 647 253	3 087 600
			ČZ domu+pozemku	1 967 628	2 761 483	3 109 208	3 761 273
			Ø velikost bytu	67	65	63	63
			Ø velikost domu	817	822	787	754
		Bruntál	ČZ bytu	460 039	436 557	804 983	-
			ČZ domu	1 311 285	1 490 903	2 139 657	-
			ČZ domu+pozemku	1 473 054	1 729 172	2 536 688	-
		Frydek-Místek	ČZ bytu	1 105 082	1 695 607	1 093 838	1 263 465
			ČZ domu	2 544 955	2 403 323	2 341 325	2 611 668
			ČZ domu+pozemku	2 824 588	2 802 643	2 730 612	3 105 290
		Karviná	ČZ bytu	l. d.	1 201 444	897 120	738 282
		ČZ domu	2 566 402	2 380 718	2 003 899	2 226 185	
		ČZ domu+pozemku	2 746 730	2 654 603	2 268 674	2 557 073	
	Nový Jičín	ČZ bytu	730 049	968 419	1 025 798	-	
		ČZ domu	1 726 934	2 032 395	2 423 960	-	
		ČZ domu+pozemku	1 912 004	2 262 855	2 688 920	-	
	Opava	ČZ bytu	892 608	666 657	1 214 798	1 396 789	
		ČZ domu	2 093 563	1 977 938	l. d.	3 094 228	
		ČZ domu+pozemku	2 347 048	2 259 663	l. d.	3 662 373	
	Ostrava-město	ČZ bytu	l. d.	1 170 407	-	1 228 264	
		ČZ domu	2 906 478	3 001 328	-	2 798 283	
		ČZ domu+pozemku	3 356 018	3 487 078	-	3 360 497	
HL m. Praha		Ø velikost domu	-	-	-	903	
		Praha 1	ČZ bytu	-	-	-	7 353 400
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	21 224 105
		Praha 2	ČZ bytu	-	-	-	5 179 100
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	17 605 427
		Praha 3	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	18 119 348
		Praha 4	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	12 994 350
		Praha 5	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	16 061 744
		Praha 6	ČZ bytu	-	-	-	5 179 100
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	16 878 098
		Praha 7	ČZ bytu	-	-	-	5 179 100
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	11 136 895
		Praha 8	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	11 997 803
		Praha 9	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	13 088 063
		Praha 10	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	12 026 963
		Praha 11	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	12 161 203
		Praha 12	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290
			ČZ domu	-	-	-	9 045 803
			ČZ domu+pozemku	-	-	-	14 153 928
		Praha 13	ČZ bytu	-	-	-	3 832 290

	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
	ČZ domu+pozemku			-	-	-	10 537 474
Praha 14	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
Praha 15	ČZ domu+pozemku			-	-	-	12 504 923
	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
Praha 16	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
	ČZ domu+pozemku			-	-	-	10 931 459
Praha 17	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
Praha 18	ČZ domu+pozemku			-	-	-	11 441 343
	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
Praha 19	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
	ČZ domu+pozemku			-	-	-	13 873 394
Praha 20	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
Praha 21	ČZ domu+pozemku			-	-	-	11 430 338
	ČZ bytu			-	-	-	3 832 290
	ČZ domu			-	-	-	9 045 803
	ČZ domu+pozemku			-	-	-	13 974 023

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. Přehledová tabulka shrnující částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti. *Justice.cz* [online]. [cit. 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/pomocne-materialy-k-narizeni-vlady-o-chranenem-obydli/>

Resumé

The submitted diploma theses is dedicated to vastly discussed problematics of dealing with debtor's insolvency. The debtor who is unable, due to various reasons, to deal with his own debt may deal with his insolvency through insolvency proceeding. The insolvency proceeding is governed mainly by the Act no. 182/2006 Coll., insolvency/bankruptcy act. The Insolvency Act has been in force since 1st January 2008 and it has been amended many times. The main aim of this theses is to compare the legislation of debt relief for individuals in force till 31st May 2019 and the legislation including Amendment no. 31/2019 Coll. of the Insolvency Act that is in force since 1st June 2019.

However till the day of submission of the theses there are still two different valid legislation dealing with insolvency proceedings distinguished by the commencement of the proceedings. The outcome of the theses is, that the insolvency proceedings commenced since 1st June 2019 are apparently more favourable to debtors than to creditors. On the other hand the aim of the adopted Amendend was to enable more debtors to experience debt relief through insolvency proceeding in order to put them back among the economically active citizens.

In the end there is briefly outlined the legislation adopted in order to deal with the economic impacts of SARS CoV-2 virus pandemic. Insolvency is quite dynamic field not only on the national basis, but also thanks to European Union legislation. It may be stated with certainty that with it's great tradition, insolvency is definitely not a dead branch of law.